

Resursoptimeringsplan 2024–2027

HÄSSLEHOLMS KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
Bakgrund och planens framtagande	4
Syfte	4
2. Historik, nuläge och framtida behov.....	5
3. Koppling till andra mål.....	6
4. Framtidens avfallshantering i Hässleholms kommun.....	7
Sammanställning mål	7
Mål 1 Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall.....	8
Mål 2 Ta vara på resurser innan det blir avfall.....	10
Mål 3 Hållbar avfallshantering i kommunen	11
Mål 4 Öka engagemanget kring minska nedskräpning i kommunen	12
5. Kommunala styrmedel.....	13
6. Uppföljning	13

Diarienummer: KLF 2023/852

Fastställt den: 2024-01-29

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning ansvarar: Samordningsansvar Hässleholm Miljö AB

Giltighetsperiod: 2024–2027

Ersätter: Resursoptimeringsplan 2014–2020

Foto: Exakta Creative

Sammanfattning

Resursoptimeringsplanen beskriver det gemensamma arbetet att utveckla avfallshanteringen inom Hässleholms kommun fram till och med år 2027. Planen har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från olika delar av kommunens verksamheter, förvaltningar och bolag. Resursoptimeringsplanen är Hässleholms kommuns variant på den avfallsplan som varje kommun ska ha enligt miljöbalken.

Fyra mål har tagits fram som tillsammans visar riktningen i vilken kommunens arbete med att optimera resurser ska gå.

De fyra målen är:

- Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall
- Ta vara på resurser innan det blir avfall
- Hållbar avfallshantering
  - öka återvinningsgraden inom kommun och näringsliv
- Öka engagemanget kring minskad nedskräpning i kommunen

Utvärdering av den tidigare resursoptimeringsplanen, nuläget i kommunen och andra miljömål på global, nationell och regional nivå har legat till grund för att ta fram målen. Hur det går i arbetet mot målen mäts via ett antal nyckeltal. Till målen kopplar vi även aktiviteter/åtgärder i riktning mot målen som kommunkoncernen ska genomföra.

En analys av nuläget visar att insamlingen av avfall på det stora hela fungerar väl i kommunen, men att förbättringspotential finns att både minska mängden avfall, bättre ta till vara på det avfall som uppstår och att öka engagemanget för att tillvarata våra resurser. En lärdom från tidigare resursoptimeringsplan är att mål och aktiviteter behöver beröra fler delar av kommunens organisation för att öka förankringen och sprida arbetet med att optimera kommunens resurser. ■

1 Inledning

Enligt 15 kap. 11 § i miljöbalken ska varje kommun ha en gällande avfallsplan. Innehållet i planen regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan, NFS 2020:6. Avfallsplanen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering renhållningsordning för kommunen.

Enligt 8 § avfallsförordningen (2020:614) ska uppgifterna i en avfallsplan ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Hässleholms kommun har valt att uppfylla kommunens skyldigheter genom en resursoptimeringsplan.

Bakgrund och planens framtagande

Resursoptimeringsplanen är ett strategiskt dokument som är viktigt ur miljö- och resurs-hållningsperspektiv för kommunen. Genom antagande av resursoptimeringsplanen fastslår kommunfullmäktige mål och nyckeltal som ska gälla för Hässleholms kommun fram till och med år 2027.

Under den förra resursoptimeringsplanens giltighetstid skedde mycket förändringar och utveckling av Hässleholms kommuns avfallshantering. De delar inom avfallshanteringen som styrs utifrån lagstiftning kommer inte att omfattas av planen.

En första version av ny resursoptimeringsplan togs fram via en arbetsgrupp med representanter från kommunledningsförvaltningen, miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen och tekniska förvaltningen samt de kommunala bolagen Hässleholm Miljö AB och Hässlehem. Det fanns även en styrgrupp för arbetet bestående av förvaltningschefer och politiker. Förslaget fanns tillgängligt för samråd och skickades ut på remiss till samtliga nämnder och bolag under 2021. 2022 beslutade kommunfullmäktige att avslå förslaget till ny resursoptimeringsplan. Kommunstyrelsen fick i uppdrag att revidera förslaget med fokus på ett färre antal mål och aktiviteter i syfte att skapa bättre förutsättningar för genomförandet av planen i organisationen. En arbetsgrupp bestående av representanter från kommunledningsförvaltningen, miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, tekniska förvaltningen samt Hässleholm Miljö AB har reviderat det ursprungliga förslaget.

Syfte

Resursoptimeringsplanen ska genomsyra Hässleholms kommuns arbete med hållbarhetsfrågor och syftar till att konkretisera, motivera och styra kommunens gemensamma arbete för att öka återvinningen samt främja förebyggandet av avfall.

2 Historik, nuläge och framtida behov

Foto: Johan Funke

En resursoptimeringsplan ska innehålla uppgifter om tidigare avfallshantering, nuvarande avfallsmängder och framtida behov för kommunens avfallshantering. Dessa uppgifter redovisas i följande bilagor:

Bilaga 1 Ordlista

Bilaga 2 Nulägesbeskrivning

Bilaga 3 Avfallsanläggningar, avfall i andra planer och framtida behov

---

Bilaga 4 Uppföljning av tidigare resursoptimeringsplan

Bilaga 5 Sammanställning av nedlagda deponier inom Hässleholms kommun

---

Bilaga 6 Koppling till andra mål och strategier

Bilaga 7 Sammanställning av plockanalys 2022

Bilaga 8 Miljöbedömning av Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan

---

3 Koppling till andra mål

Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. I samband med framtagande av mål till Hässleholms resursoptimeringsplan har globala, nationella och regionala och lokala mål som berör planen identifierats och sammanställts.

Agenda 2030, de globala målen för hållbar utveckling antogs 2015. Avfallshantering ingår i mål antingen direkt eller indirekt, exempelvis i mål 11 *Hållbara städer och samhällen* och mål 12 *Hållbar konsumtion och produktion*.

Sverige har 16 miljökvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Åtgärder för hållbar avfallshantering påverkar främst målen *be-gränsad klimatpåverkan*, *giftfri miljö* och *god bebyggd miljö*. Utöver miljökvalitetsmål finns även tre etappmål för avfall.

Avfallshantering har också betydelse för möjligheten att uppnå *generationsmålet*. *Generationsmålet* är det övergripande målet som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik.

Den nationella avfallsplanen "*Att göra mer med mindre – Sveriges Avfallsplan och avfalls-förebyggande program 2018–2023*" anger vilka områden som är viktiga att prioritera.

Region Skåne har tagit fram ett åtgärdsprogram som heter "*Tillsammans för ett hållbart Skåne – regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022 – 2025*" med syfte att bidra till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen.

I strategisk plan med budget anges Hässleholms kommuns strategiska utmaningar med mål. Resursoptimeringsplanen knyter an till utmaningen "*Attraktiv plats för medborgare och företag*" i och med målsättningen att Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen.

4 Framtidens avfallshantering i Hässleholms kommun

Foto: Sarah Berg

Sammanställning mål

Fyra mål har tagits fram som bidrar till att styra kommunens arbete i önskvärd riktning för att bidra till att uppfylla andra mål på global, nationell, regional och lokal nivå.

De fyra målen är:

- Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall.
- Ta vara på resurser innan det blir avfall.
- Hållbar avfallshantering – öka återvinningsgraden inom kommun och näringsliv.
- Öka engagemanget kring minska nedskräpning i kommunen.

Nedan beskrivs målen, nyckeltal för uppföljning och aktiviteter i syfte att nå respektive mål.

MÅL 1

Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall

Att förebygga avfall innebär att skapa förutsättningar för att avfallet inte ens uppstår. Även om det går att återvinna, är det bättre om avfallet inte uppstår alls. Detta är något som kommunen har möjlighet att påverka. Dels genom avfallstaxan, dels genom att skapa förutsättningar för att minska slit och släng och dels genom att minska matsvinnet i de kommunala verksamheterna. Det bidrar till att flytta kommunens hantering uppåt i avfallstrappan.

Nyckeltal

MÄNGD INSAMLAT KOMMUNALT AVFALL, EXKLUSIVE TRÄDGÅRDSAVFALL

(kg/person)

Nuläge 2022: ..... 346 kg/person och år

Målvärde 2027:..... minskat med 10 procent

Uppföljningsansvar: ..... Hässleholm Miljö AB

Nuläge 2021: ..... 5,2 ton CO2-ekvivalenter/invånare

Målvärde 2030:.....5,0 ton CO2-ekvivalenter/invånare

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Målvärde 2027:.....minskning med 4 procent

MÄNGDEN MATSVINN PER SERVERAD PORTION I KOMMUNENS VERKSAMHETER

(g/portion, gäller skolelever)

Nuläge 2022:..... 5,7 g/portion

Målvärde 2027: ..... 5,0 g/portion

Uppföljningsansvar: ..... Tekniska förvaltningen/måltidsorganisationen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Arbetsätt för att minska matsvinnet i kommunens verksamheter utifrån Hässleholms kommuns förutsättningar.	<i>Tekniska nämnden i samarbete med barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden</i>
Kartlägg kommunens tänkta mark för exploatering utifrån vilka typer av schaktmassor som kan uppstå och i vilka områden som de kan medföra risk för miljö och hälsa.	<i>Tekniska nämnden</i>
Arbetsätt för att beräkna mängden schaktmassor i planerade anläggningsprojekt.	<i>Tekniska nämnden i samverkan med Hässleholm Miljö AB</i>

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Arbeta för att öka kapaciteten att mellanlagra återvinningsbara massor inom kommunen, då lokal användning i projekt där massor uppstår inte är möjlig.	<i>Tekniska nämnden i samverkan med Hässleholm Miljö AB</i>
Starta ett kommunövergripande nätverk för utbyte av erfarenheter och inspiration gällande förebyggande av avfall.	<i>Hässleholm Miljö AB i samverkan med övriga bolag och nämnder</i>
Ta fram koncept som innebär möjlighet till stöttning och kunskapsförmedling för verksamheters avfallsförebyggande arbete.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>

MÅL 2

Ta vara på resurser innan det blir avfall

Genom att återanvända produkter undviks att nya produkter köps in och därmed har ett förebyggande gjorts. Idag slängs stora mängder grovavfall som i stället hade kunnat användas någon annanstans. Om ett samarbete sker mellan kommunen, näringslivet och invånarna kan det som någon inte längre har nytta av komma till användning hos någon annan. På så sätt minskar miljöbelastningen och även en ekonomisk besparing görs. Det finns en mängd olika lösningar och idéer för att öka återbruket. Hjulet behöver inte uppfinnas på nytt, men det bör användas i större utsträckning!

Nyckeltal

MÄNGD MATERIAL SOM LÄMNAS TILL ÅTERBRUK VIA KOMMUNALA INSAMLINGSPLATSER

(kg/invånare och år)

Nuläge 2022:.....3 kg/invånare och år

Målvärde 2027:.....5 kg/invånare och år

Uppföljningsansvar: ..... Hässleholm Miljö AB

ANTALET FÖRMEDLADE ARTIKLAR GENOM GE OCH FÅ

(artiklar/år)

Nuläge 2022:.....9 956 artiklar/år

Målvärde 2027:.....Ökning med 20 procent

Uppföljningsansvar: ..... Omsorgsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Inför möjligheten att lämna saker för återbruk på samtliga återvinningscentraler.	Hässleholm Miljö AB
Utveckla kommunikationen om återbruk i syfte att informera, inspirera och öka mängden som tas tillvara.	Hässleholm Miljö AB i samverkan med kommunstyrelsen
Främja återbruk inom de kommunala verksamheterna.	Samtliga nämnder

MÅL 3

Hållbar avfallshantering i kommunen

Hässleholms kommun är duktiga, men vi kan bli bättre! Materialåtervinning är inte det översta steget i avfallsstrappan, men det är en bit på vägen. För några år sedan infördes fyrfacksystem för hushållen och sorteringsgraden ökade markant. Om materialåtervinning möjliggörs överallt är chansen för rätt sortering mycket större.

I Hässleholms kommun finns även flera äldre deponier som inte längre är i bruk men som fortsatt riskerar påverka marken och miljön i dess närområden. Deponier har inventerats och i vissa fall har åtgärder redan skett. Det återstår dock ett fortsatt arbete för att minska deponiers påverkan och ta hand om samhällets gamla synder.

Nyckeltal

ANDEL RÄTT SORTERAT BRÄNNBART AVFALL FRÅN HUSHÅLL

(%)

Nuläge 2022:.....32,4 procent

Målvärde 2027:.....40 procent

Uppföljningsansvar: ..... Hässleholm Miljö AB

ANTAL ÅTGÄRDER SOM GENOMFÖRTS FÖR ATT MINSKA PÅVERKAN FRÅN ÄLDRE DEPONIER

Uppföljningsansvar: ..... Tekniska förvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Genomför besök där verksamheter får information och rådgivning i hur deras avfall ska sorteras.	Hässleholm Miljö AB
Undersök vilka aktiviteter som skulle behövas för att främja en bättre sortering i flerfamiljshus och genomför dessa.	Hässleholm Miljö AB och Hässlehem
Undersök möjligheten till Urban mining och likvärdiga metoder för att åtgärda äldre deponier.	Tekniska nämnden
Uppföljning av upphandling för att säkerställa att endast kvalitetssäkrat slam når åkermark. Vid ny upphandling ställs krav på entreprenör att följa Revaq vid spridning av slam på åkermark.	Hässleholm Miljö AB
Förbättra möjligheterna till källsortering i kommunens lokaler.	Tekniska nämnden

MÅL 4

Öka engagemanget kring minskad nedskräpning i kommunen

De negativa aspekterna av nedskräpning påverkar alla delar av hållbarhetsperspektivet- miljö, socialt och ekonomiskt. Miljöperspektivet då det sprider gifter i naturen, haven, sjöarna och våra vattendrag. Socialt då nedskräpning kan bidra till en känsla av otrygghet och en negativ uppfattning om stadsbilden. Ekonomiskt då det varje år medför stora kostnader att samla upp skräp från allmänna platser. Dessutom skapar skräp ofta ännu mer skräp, det vill säga risken att någon slänger något på en plats som redan är nedskräpad är större än att det slängs på en ren plats. Det finns med andra ord mycket att vinna på att arbeta för att minska och förebygga nedskräpningen.x

Nyckeltal

ANTAL SKRÄPFÖREMÅL PER KVADRATMETER

(st/10 m²)

Nuläge 2021: .....2,66 st/10 m²

Målvärde 2027: .....2,50/ 10 m²

Uppföljningsansvar: ..... Tekniska förvaltningen

NEDSKRÄPNING I NATUREN KR/ÅR

Nuläge 2022:..... 35 000 kr/år

Målvärde 2027: ..... 30 000 kr

Uppföljningsansvar: ..... Tekniska förvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Kartlägg behov av avfallskärl och var det behövs fler kärl på allmän plats.	Tekniska nämnden
Kartlägg hantering, mängd och kostnader för nedskräpning i naturen.	Tekniska nämnden

5. Kommunala styrmedel

Enligt NFS 2020:6. 8 § ska en avfallsplan innehålla en redogörelse för de styrmedel som kommunen planerar att använda för att uppnå målen. Vissa mål riktar sig mot den egna kommunorganisationen behöver den interna organisationen mobiliseras för att målen ska nås. Andra mål kan kommunen inte uppnå på egen hand, utan hjälp behövs från fler aktörer. Totalt sätt har följande styrmedel identifierats som möjliga att använda för att nå resursoptimeringsplanens mål:

Ekonomiska styrmedel	Administrativa styrmedel	Informativa styrmedel
<ul style="list-style-type: none"> • Avfallstaxa • Budgetarbete • Avgifter 	<ul style="list-style-type: none"> • Förelägganden • Krav i upphandlingar • Renhållningsföreskrifterna • Interna rutiner inom kommunen • Krav i bygglov • Fysisk planering • Villkor i tillstånd 	<ul style="list-style-type: none"> • Information vid tillsyn • Informationskampanjer • Sociala medier • Information via webben/hemsida

6. Uppföljning

Uppföljning av planen ska ske minst en gång under planens giltighetstid. Samordningsansvarig för uppföljningen är Hässleholm Miljö AB. Den förvaltning/bolag som ansvarar för att följa upp nyckeltal och aktiviteter, samt att analysera resultaten, är angivet i planen.

Resursoptimeringsplan 2024 - 2027

BILAGOR

Innehållsförteckning

Bilaga 1 – Ordlista

Bilaga 2 – Nulägesbeskrivning

Bilaga 3 – Avfallsanläggningar, avfall i andra planer och framtida behov

Bilaga 4 – Uppföljning av tidigare resursoptimeringsplan

Bilaga 5 – Sammanställning av nedlagda deponier i Hässleholms kommun

Bilaga 6 – Andra mål och strategier

Bilaga 7 – Sammanställning av plockanalys

Bilaga 8 – Miljöbedömning av Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan

Bilaga 1 – Ordlista

Avfallshierarkin/Avfallstrappan – ett EU-direktiv. Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin regleras i ramdirektivet om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning genom olika bestämmelser i miljölagstiftningen. Trappan består av fem steg: Minimera, återbruka, återvinna, energiutvinning och deponera.

Biogas – gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material. Biogas kan användas för energiproduktion eller, efter uppgradering (rening), som fordonsbränsle.

Brännbart avfall – avfall som behandlas genom energiutvinning. I Hässleholms kommuns fall på HMABs fjärrvärmeverk där det brännbara avfallet genom förbränning skapar fjärrvärme och el.

Bygg- och rivningsavfall – avfall som uppstår vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.

Cirkulär ekonomi – ekonomiska modeller där resursanvändningen är optimerad och mängden avfall därför minimerad, allt tas tillvara i ett kretslopp.

Energiutvinning/Energiåtervinning – tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi.

Fastighetsnära insamling (FNI) – insamling av avfall vid fastigheten eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten.

Fulspolning – att spola ned saker som inte hör hemma i toaletten.

Förebyggande av avfall – åtgärder som vidtas för att förebygga att det över huvud taget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion, återbruk eller delat ägande.
inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Kommunalt avfall – avfall som kommer från hushåll och liknande avfall från annan verksamhet, exempelvis butiker och restauranger.

Ge och Få – kommunens förmedling av begagnade möbler.

Grovavfall – kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det

Kretsloppspark – med kretsloppspark avses en anläggning där återanvändning, återvinning och avfallssortering samlas.

Källsortering – sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet uppkommit, till exempel i hushållet.

Matavfall – livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal.

Matsvinn – onödigt matavfall, d v s sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Miljötratt – Miljötratten är ett hjälpmedel för att hushåll på ett enkelt sätt ska kunna källsortera använd matolja. Miljötratten skruvas fast på en vanlig PET-flaska och försluts med ett lock.

Resursoptimeringsplan – resursoptimeringsplanen är Hässleholms kommuns variant på den avfallsplan som varje kommun ska ha enligt Miljöbalken. Resursoptimeringsplanen beskriver det gemensamma arbetet att utveckla avfallshanteringen inom Hässleholms kommun fram till år 2026.

Sopsamlarmonster – ett koncept, framtaget av Hässleholm Miljö, som på ett enkelt och roligt sätt engagerar barn i frågor om miljö, källsortering och hållbarhet. Idag används Sopsamlarmonstren av minst 750 olika verksamheter i hela Sverige.

Verksamhetsavfall – avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess, exempelvis vid en industri. I en verksamhet kan

det uppstå både med kommunalt avfall jämförbart avfall och annat avfall än kommunalt avfall.

Återbruk – en åtgärd som innebär att en produkt eller komponent, istället för att bli avfall, används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för eller en annan funktion som den kan anpassas för.

Återvinningscentral/ÅVC – bemannad större anläggning för grovavfall, trädgårdsavfall, el-avfall, farligt avfall etc, samt kommunalt avfall. Ibland även med verksamhet för återanvändning.

Bilaga 2 – Nulägesbeskrivning

Avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av förhållanden i kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning. Denna nulägesbeskrivning ger en översiktlig beskrivning av Hässleholms kommuns befolkning, näringsliv och avfallsmängder. Statistik presenteras för avfall som kommunen ansvarar för, det vill säga kommunalt avfall och avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter. Här beskrivs även avfall som omfattas av producentansvaret kortfattat.

Fakta om Hässleholms kommun

Befolkning, boende och bebyggelse

Hässleholms kommun bildades 1974 genom en sammanslagning av flera kommuner. Kommunen ligger i Skåne län och består av 17 tätorter, varav Hässleholm är den största både till ytan och befolkningsmässigt. Kommunen är till landytan den största i Skåne och har en landareal på ca 1 276 km² och en vattenareal på ca 3,7 km². År 2015 användes den största delen av marken i kommunen till skogsmark. Därefter kommer åkermark, bebyggd mark och betesmark i fallande ordning.

Befolkningsmässigt är Hässleholms kommun den femte största kommunen i Skåne med drygt 52 000 invånare¹. I Tabell 1 nedan presenteras fakta i siffror om Hässleholms kommun. Nästan 60 % av invånarna i Hässleholms kommun bor i småhus, 22 % i hyresrätt och 8 % i bostadsrätt. Den vanligaste storleken på ett hushåll i Hässleholm är två personer, därefter fyra, en och tre i fallande ordning.²

Kategori	Antal
Folkbokförda (2022)	52 369
- varav kvinnor	25 975
- varav män	26 294
Befolkningstäthet	41,1 inv/kvm
Bor och arbetar i kommunen	16 490

Näringsliv

Tabellen nedan visar antalet etablerade företag i Hässleholms kommun per den 31 december 2022. De största arbetsgivarna är Hässleholms kommun, Region Skåne, Ballingslöv AB och Dagab Inköp och Logistik.

Kategori	Antal
Etablerade företag i kommunen	5 771
Nystartade företag (2022)	323
Antal konkurser (2022)	18
Anställda i Hässleholms kommun	Ca 6 500

Insamlingssystem

Alla hushåll, villor, fritidsboenden, samt flerfamiljshus, ska ha abonnemang för sophämtning enligt det kommunala renhållningsansvaret. Hösten 2016 infördes fyrfacksystem i Hässleholms kommun med syftet att få en bättre utsorteringsgrad, göra det enklare för hushållen och förbättra arbetsmiljön för chaufförerna. Med två fyrfackskärl samt påhågsboxar, kan hushållen i villor och fritidsboenden sortera ut elva olika avfallsfraktioner. Motsvarande fraktioner kan hämtas från flerfamiljshus med hjälp av olika lösningar av kärl, underjordsbehållare och containrar.

Utöver insamling från fastigheter har hushållen även möjlighet att lämna sitt avfall på en av kommunens återvinningscentraler; Vankiva, Bjärnum, Hästveda, Sösdala, Tyringe och Vinslöv. Återvinningscentralerna beskrivs närmare i bilaga 3.

¹ Statistikmyndigheten SCB, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/>

² Statistikmyndigheten SCB, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/>

Avfall som omfattas av kommunalt ansvar

Nedan presenteras avfallsmängder av olika avfallsfraktioner som samlades in 2019–2022 i Hässleholms kommun. All statistik har hämtats från Avfall Web3 om inte annat framgår.

År 2022 samlades 7 891 ton mat- och utsorterat brännbart avfall in från hushållen i Hässleholms kommun varav 3 422 ton var matavfall och 4 469 ton var utsorterat brännbart avfall. Det motsvarar i genomsnitt 149 kg mat- och utsorterat brännbart avfall per invånare varav 65 kg matavfall och 84 kg utsorterat brännbart avfall. Totalt i hela Sverige var genomsnittet samma år för insamlat mat- och utsorterat brännbart avfall per invånare 185 kg/invånare varav ca 37 kg matavfall och 148 kg utsorterat brännbart avfall per invånare. Matavfallet skickas till Jönköping där det omhändertas och blir biogas och gödsel.

Hässleholms kommun har avtal med TMR förpackningsinsamling för insamling av returpapper.

År 2022 samlades totalt drygt 347 ton farligt avfall in i Hässleholms kommun. Detta motsvarar ca 6,6 kg/invånare. De insamlade mängderna har minskat kontinuerligt under de senaste åren.

Kategori/ton	2019	2020	2021	2022
Farligt avfall	497	445	400	347
<i>Varav impregnerat trä</i>	330	280	253	190
<i>Varav asbest</i>	64	63	36	57
<i>Varav kemikalier</i>	1,4	0,9	1,6	1,7
<i>Varav spillolja</i>	10	22	29	25
Matavfall	3 578	3 396	3 408	3 422
Restavfall	4 846	4 574	4 410	4 469
Fettavskiljar slam	673	597	523	608
Latrinavfall	1,6	1,2	1,6	1,4
Slam från enskilda avloppsanläggningar	5 482	7 191	6 419	6 883
Trä	2 537	2 403	2 160	1 931
Gips	264	271	281	353
Wellpapp	338	184	183	174
Trädgårdsavfall	4 764	4 386	4 076	4 154
Invasiva växter	-	-	-	6,4
Metall	519	606	555	477
Deponi	-	-	-	896
Returpapper	1 357	1 116	1 066	1 027

Grovavfall inklusive trädgårdsavfall

År 2022 samlades totalt drygt 9 629 ton grovavfall in i Hässleholms kommun. Detta motsvarar ca 184 kg/invånare. En minskning av insamlade mängder märks bland trä och wellpapp medan mängden gips har ökat. Ungefär 11 % av grovavfallet (inkl. trädgårdsavfall) gick till materialåtervinning och 53 % till energiåtervinning. Ungefär 61 % av trädgårdsavfallet gick till central biologisk behandling och 39 % till förbränning. 846 ton av grovavfallet återanvändes som konstruktionsmaterial. I tabellen nedan sammanställs hur grovavfallet i Hässleholms kommun togs omhand under 2022.

Kategori	Mängd i ton	Andel
Mängd grovavfall som materialåtervunnits	1 076,5	11 %
Mängd grovavfall som energiåtervunnits, inkl. trädgårdsavfall	1 604,6 + 3 495,9	53 %
Mängd trädgårdsavfall till central biologisk behandling	2 549,4	26 %
Mängd grovavfall som deponerats	56,1	0,6 %
Mängd som återanvänts som konstruktionsmaterial	846,3	9 %
Totalt	9 629	100 %

Avfall Webb:s avfallsindikatorer:

Kategori	kg/person och år	Andel
Total mängd insamlat avfall	425	100 %
Mängd avfall som faktiskt materialåtervinnits	84	20 %
Mängd avfall som återvinnits biologiskt	103	24 %
Mängd avfall som energiutvinnits	184	43 %
Mängd avfall som faktiskt används som konstruktionsmaterial	44	10 %
Mängd avfall som faktiskt deponeras	9,6	2 %

Avfall som omfattas av producentansvar

Hässelholms kommun är ansvarig för att samla in, transportera och återvinna eller bortskaffa kommunalt avfall som uppstår i kommunen. För förpackningar, bilar, däck, läkemedel, elektroniska och elektriska produkter gäller dock producentansvar. Det innebär att de som har producerat dessa produkter ansvarar för att de samlas in och återvinns på rätt sätt. Nedan beskrivs dessa produkter kortfattat och i det fall det är möjligt presenteras även avfallsmängderna i Hässelholms kommun.

Kategori/ton	2019	2020	2021	2022
Pappersförpackningar	834	918	928	1 033
Plastförpackningar	653	701	721	781
Metallförpackningar	249	246	269	305
Glasförpackningar	994	999	1 019	976
Batterier	11	16	15	12
Bilbatterier	41	33	34	25
Elavfall	581	557	503	456
<i>Varav kylskåp och frysar</i>	114	89	95	79
<i>Varav ljuskällor och lysrör</i>	7	5	4	4
<i>Varav vitvaror</i>	193	152	129	113

Bilaga 3 – Avfallsanläggningar, avfall i andra planer och framtida behov

Avfallsanläggningar i kommunen

Återvinningscentraler

Det finns sex bemannade återvinningscentraler (ÅVC:er) i Hässleholms kommun som tar emot källsorterat avfall. Utöver den största, Vankiva, finns även Bjärnum, Hästveda, Sösdala, Tyringe och Vinslöv.

Privatpersoner med renhållningsabonnemang i Hässleholms kommun kan kostnadsfritt lämna upp till tre kubikmeter sorterat avfall per dag. Det motsvarar ungefär ett personbilsläp. Större mängder kan lämnas mot en avgift på ÅVC:n i Vankiva. Upp till fyra gånger per år kan privatpersoner dessutom beställa hämtning av grovavfall, textil och deponi, farligt avfall och matfett.

Företag och verksamheter betalar en avgift för att lämna avfall på ÅVC:erna då detta inte ingår i företagsabonnemanget.

Avloppsreningsverk

Hässleholm Miljö (där Hässleholms Vatten sedan 2021 ingår) har ansvar för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ledningsnät och avloppsrening. Bolaget ansvarar för att leverera kranvatten och hantera spill- och dagvatten. Bolaget sköter även kommunens drift av vattenverk, reningsverk, pumpstationer och allmänna VA-ledningar.

Hässleholms Kretsloppscenter

I Vankiva, strax norr om Hässleholm, ligger Hässleholms kretsloppscenter (HKC). Där erbjuds mottagning av flera sorters avfall, bland annat förorenade jordar från bygg- och anläggningsprojekt, väg- och saneringsprojekt, slam från dagvattenbrunnar och industriverksamheter, rivningsavfall, brännbart verksamhetsavfall och trä- och trädgårdsavfall.

På HKC läggs stort fokus på att hantera och behandla avfall på ett miljöriktigt och effektivt sätt. Bland annat utvinns metangas från deponierna och ett eget reningsverk hanterar och renar det lakvatten som bildas på anläggningen.

Det inkomna materialet bearbetas och hanteras i största möjliga mån för att optimera resurshanteringen. Biobränsle produceras exempelvis av trä- och trädgårdsavfall, asfalt processas för att återanvändas som bärlager och jordmassor sorteras och siktas för att minska mängden material som deponeras.

Fjärrvärmeverket i Hässleholm

Förbränning av avfall för produktion av värme och el sker vid Beleverket i Hässleholm som drivs av Hässleholm Miljö AB. Verket kombinerar förbränning av avfall med biobränslen i separata pannor. För närvarande har avfallspannan en effekt på 20 MW värme, varav ca 1,7 MW blir el, och ytterligare 4 MW från rökgaskondenseringen. Trots det nya tillståndet att bränna 70 000 ton avfall arbetas det hårt för att minska avfallsförbränningen. Ackumulatortanken är ett sätt att effektivisera verket men även den nya rökgaskondenseringen (färdig hösten 2023), där vi tar tillvara värmen, minskar användningen av dricksvatten samtidigt som utsläppsnivåerna förbättras. Värmeverket har el- och värmeproduktion av total installerad effekt om högst cirka 138 MW.

Avfall i andra planer

Detaljplaner

I planbeskrivningen som hör till planhandlingarna finns under rubriken ”Planförslag” en underrubrik som heter ”Teknisk försörjning” där avfallshantering/källsortering är en av de frågor som avhandlas.

Framtida behov

Framtidsplan

Hässleholms kommun har tagit fram en framtidsplan för Hässleholms stad som är en fördjupning av Hässleholms kommuns kommuntäckande översiktsplan. Den blev antagen av kommunfullmäktige 2018-06-25.

Framtidsplanen baseras på målbilden om att Hässleholms stad ska vara en nationell knutpunkt och tillväxtmotor, en ung och urban stad samt en grön och robust stad.

Även i framtidsplanen tas avfall upp i ett stycke där det beskrivs att målet är att minska avfallsmängderna och öka andelen återvunnet material. Detta ska även gälla för matavfall. För att underlätta för medborgarna att mat- och källsortera ska hänsyn tas till avfallshanteringens transportbehov samt markbehov för sorteringsutrymmen, både på allmän plats och på kvartersmark.

Framtidsspaning

Avfallsbranschen är på många sätt tydligt kopplad till det ekonomiska läget. Effekten av en lång period av högkonjunktur är tydlig då det bildas stora avfallsströmmar från handeln, tillverkningsindustrin och privatpersoners konsumtion. Även avfallsströmmar som uppkommer i byggsektorn och i samband med infrastrukturprojekt blir stora, vilket syns genom en ökning av exempelvis förorenade jordar, asfalt, rivningsrester som tegel och betong och farligt avfall som till exempel asbest. Perioder av lågkonjunktur innebär i stället minskade mängder avfall, både i form av matavfall, brännbart och avfall från byggsektorn. Det gör att det ställs stora krav på flexibilitet för att på bästa sätt kunna samla in och ta tillvara på de avfallsströmmar som är dominerande.

Behovet av och ambitionen att i större utsträckning arbeta med avfallsåtgärder i avfallshierarkins övre steg ställer också ytterligare krav på tillgången till lokaler anpassade för dessa ändamål, personal med återbruks- och reparationskompetens samt ekonomiska modeller som gör detta möjligt.

I Hässleholms kommun kan avfallsproducenterna grovt delas in i följande segment:

- En grupp som består av hushåll och detaljhandel. Dessa avfallsmängder hanteras genom fastighetsnära insamling respektive ÅVC för privatpersoner och företag.
- Tillverkningsindustri, som genererar olika typer av avfall som metallskrot, slip- och blästerdamm, oljeslam, vattenbaserat slam och olika typer av emballage.
- Ytterligare en grupp som genererar avfall som hanteras av HMAB, alternativt av privata åkerier och containeruthyrare. Avfallet kommer från vitt skilda verksamheter, som kontor, skolor, verksamheter och tillfälliga aktiviteter som mässor, festivaler mm.
- Avfall från bygg- och anläggningsverksamhet som till stora delar består av trä, skrot, förorenade jordar, brännbart och el-avfall (kabel, aggregat, motorer med mera)

I Hässleholms kommun har byggandet under de senaste åren haft en positiv utveckling. Bostadsbyggande och nyproduktion inom handeln har bland annat skett i T4-området, Stobyvägens norra del, Kärråkra och Finjasjöpark. Planer finns även på att återuppta utvecklingen av området Hässleholm Nord, vilket är ett område tänkt för logistik och lager. Det är i dagsläget svårt att bedöma om byggtrenden håller i sig med hänvisning till konjunkturläget. Utvecklingen påverkar också avfallsmängderna från byggsektorn.

Aktuella förändringar i lagstiftning

Vid tidpunkten för framtagandet av resursoptimeringsplanen pågår flera förändringar i lagstiftningen inom avfallsområdet. Några har beslutats och träder i kraft inom kort. Andra är fortfarande under utredning men färdiga förslag och beslut väntas under de kommande åren.

Kommunalt ansvar för förpackningar

Under 2022 beslutades det att kommunerna från och med 2023 tar över ansvaret för att samla in förpackningar från hushåll. Till 2027 ska även fastighetsnära insamling vara tillgängligt för alla. För Hässleholm innebär inte denna förändring någon större skillnad då alla hushåll i kommunen redan har fastighetsnära insamling. Förordningen innebär dock även att möjligheten till källsortering på offentlig plats ska förbättras samt att kommunens ansvar för att informera om avfallsförebyggande åtgärder även specificerats till förpackningsavfall.

Nytt producentansvar för textil

Under 2023 presenterade EU-kommissionen sitt förslag kring revidering av det befintliga ramdirektivet för avfall. Detta innehöll bland annat ett förslag om producentansvar för textil. Om producentansvar implementeras i enlighet med det liggande förslaget förväntas mängden utsorterat brännbart avfall som samlas in genom kommunens ansvar att minska. Regeringen har även föreslagit att textilavfall, både under kommunalt ansvar och annat, ska samlas in separat. Dock finns inga krav på fastighetsnära insamling vilket innebär att Hässleholms nuvarande insamlingsmöjligheter uppfyller kraven.

Krav på utsortering för bygg- och rivningsavfall

Från den 1 augusti 2020 gäller nya bestämmelser för den som hanterar bygg- och rivningsavfall vilket fortsatt ställer ökade krav på att sortera ut vissa avfallslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Bygg- och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet räknas som kommunalt avfall som kommunen ansvarar för att samla in och omhänderta. Kombinationen av förändringen av kommunalt avfall och de nya kraven på utsortering av bygg- och rivningsavfall ställer i huvudsak ökade krav på kommunens insamling av bygg- och rivningsavfall.

Bilaga 4 – Uppföljning av tidigare resursoptimeringsplan

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska varje avfallsplan (nedan kallat resursoptimeringsplan) innehålla en uppföljning av föregående plan. Uppföljning utgör ett viktigt underlag i samband med att en ny resursoptimeringsplan tas fram. Syftet är att kommunen på så sätt kan dra lärdom av hur den föregående planen har fungerat samt vilka eventuella förbättringspotentialer som finns.

Mål

Hässleholms kommuns nuvarande resursoptimeringsplan gäller 2014–2020 och visionen med planen är att ”Hässleholm 2020 är Skånes vintagecenter”. Planen är uppdelad i två övergripande mål med mer specifika mål samt aktiviteter under. Målen och aktiviteterna presenteras nedan:

Övergripande mål:

1. Fram till 2020 vill Hässleholm förebygga och minska avfall och återanvända sopor.

Specifikt mål:

- 1.1. Fram till 2020 vill Hässleholm minska mängden avfall som uppkommit och utveckla olika sätt att ta tillvara och återanvända produkter så att deras livslängd förlängs.
- 1.2. Mängd insamlat kommunalt avfall 2014: 502 kg/person
- 1.3. Mängd insamlat kommunalt avfall 2020: 461 kg/person

Aktiviteter:

- Byggande av en återbrukspark.
- Samarbete med kommunens alla skolor.
- Samarbetsprojekt mellan kommunens förvaltningar och bolag med syfte att förebygga avfall.

Övergripande mål:

2. Fram till 2020 vill Hässleholm öka andelen sopor som materialåtervinns.

Specifikt mål:

- 2.2 Fram till 2020 vill Hässleholm öka andelen avfall som behandlas genom materialåtervinning.
Mängd avfall som materialåtervinns som samma material (exklusive rejektmängder) 2014: 90 kg/person
Mängd avfall som materialåtervinns som samma material (exklusive rejektmängder): 84 kg/person

Aktiviteter:

- Utveckling av källsortering i det offentliga rummet och i alla lokaler där kommunen driver verksamhet.
- Enklare insamlingssystem.
- Bra service på återvinningscentralerna.
- Miljövänligare hantering av matavfallet.
- Mer återvinning av fett och fosfor.

Uppföljning av aktiviteter

Målen i resursoptimeringsplanen 2014–2020 är inte direkt mätbara och det är därför svårt att genom uppföljning säga om målen har uppfyllts eller inte. Däremot går det att titta på vilka aktiviteter som har genomförts. Nedan presenteras ett urval av de aktiviteter som har genomförts i syfte att försöka uppnå målen.

Återbrukspark

Återbruksparken Magneten invigdes i augusti 2018. Magneten var ett samarbete mellan Hässleholm Miljö AB (HMAB) och RSFI (Resurs, språk, friskvård och integration). Återbruksparken bestod av tre delar: ett ”maker-space” där besökare hade möjlighet att vara kreativa och skapa eller laga saker som de tagit med sig eller bytt genom återbruksbutiken, en återvinningspunkt som är ett komplement till kommunens återvinningscentraler samt en återbruksbutik där besökaren kunde fynda second hand eller lämna något de själva vill bli av med. Magneten har nu avvecklats.

Samarbete med skolor

HMAB har gjort en stor satsning på att få in avfallslära i skolorna och bland annat tagit fram mycket material till skolorna. Fokus ligger på olika nivåer beroende på vilken årskurs materialet är riktat. I förskolan börjar barnen med att lära sig hur de ska källsortera för att sedan i lågstadiet gå vidare till att prata om varför de ska källsortera och slutligen i mellanstadiet lär de sig om avfallstrappan och hur de kan bli mer energismarta.

Som ett pedagogiskt material för förskolan togs Sopsamlarmonster fram för varje fraktion med syftet att göra avfall och sortering roligare för barnen. Genom en namntävling fick barnen vara med och döpa de olika monstren. Sopsamlarmonstren blev en succé! Material om och med Sopsamlarmonstren ökar hela tiden och finns lättillgängligt för barn och pedagoger att hämta på skolhemsidan mittavtryck.se. Flera förskolor runt om i Sverige har hört av sig och tagit del av monstermaterialet.

Skåpet TaGe togs fram som ett hjälpmedel för att minska miljöpåverkan men också för att underlätta ekonomiskt för familjer. Genom att etablera Skåpet TaGe i ett befintligt skåp på förskolan eller i skolan så kan föräldrar och barn kan byta kläder med varandra på ett enkelt sätt. HMAB har informerat skolledning och lärare om projektet och därmed fått upp skåp på ett flertal skolor och förskolor i kommunen.

Våren 2015 genomfördes ett samarbete mellan HMAB och elever i årskurs fyra och fem på Kyrkskolan i Hässleholm. Samarbetet gick ut på att eleverna fick vara med och förändra miljön på avfallsanläggningen i Vankiva i ett praktiskt arbete där de målade upp avfallstrappan på en mur. Projektets syfte och mål var att öka kunskapen kring miljö och hållbar utveckling i skolan genom att lära ut om avfallstrappan och källsortering på avfallsanläggningen i Vankiva. Ett annat syfte var även att få avfallstrappan synliggjord för allmänheten som besöker anläggningen samt att göra den tillgänglig vid studiebesök i ett pedagogiskt syfte.

Källsortering på kontor

Med syftet att förbättra sorteringsystemet på arbetsplatser och möjliggöra att mer återvinns av kontorsavfallet, startade HMAB ett pilotprojekt på kontorsarbetsplatsen vid Hässleholms Kretsloppscenter i Vankiva. Papperskorgar på rummen byttes ut mot fullt sorteringsystem i korridorer, konferenser och köksutrymmen. Denna justering ledde till att det brännbara avfallet minskade. Dessutom minskade åtgången av plastpåsar då de inte längre behövdes till alla rum. Källsorteringen i köksutrymmena har ökat då alla material sorteras i sin fraktion och behållaren för brännbart har bytts ut till en liten istället för en stor hink.

Källsorteringsguide

HMAB har tagit fram en källsorteringsguide, i form av en broschyr, med information och tips på sortering för att öka intresset hos kunderna. Broschyren innehåller bilder från skolor och verksamheter i kommunen för att öka den lokala förankringen och få en igenkänningsfaktor som motiverar kunderna till att källsortera på sin arbetsplats eller skola. Detta är ett pågående projekt som betar av verksamheter och skolor efterhand.

Enklare insamlingsystem

För att underlätta sortering och mellanlagring för hushållen samt för att förbättra arbetsmiljön för chaufförerna och öka utsorteringsgraden, infördes fyrfackssystem hösten 2016. Som en del av utredningen inför bytet startades två försöksområden upp i september 2014 med fyrfack som modell. Detta försöksprojekt syftade till att ta reda på vilken fraktionsindelning och vilket tömningsintervall som lämpade sig i Hässleholms kommun. Systemet med fyrfack är enklare för både kunder och chaufförer då allt kan sorteras i kärlet och man slipper extra hinkar och säckar samt en mellanlagring i exempelvis sitt garage.

HMAB möttes av både ris och ros från kunderna i samband med bytet, men i det stora hela gick övergången till det nya systemet bra. En stor anledning till detta beror antagligen på att en stor kampanj genomfördes i samband med införandet. Direktkontakt med kunder utanför mataffärer i hela kommunen och på marknader, direktpost med tävling och reklam på bussar är några exempel på marknadsföring som genomfördes. Farligt avfall är en fraktion som vid plockanalyser ses i relativt stora mängder i andra fraktioner. Som en del i det nya insamlingsystemet togs en lösning på problemet fram. Genom att plocka bort deponi som en fraktion i kärlet minskade felsorteringen. Deponi, farligt avfall och matfett ska nu istället budas i den röda miljöboxen.

Vid införandet av det nya insamlingsystemet ingår nu också ett visst antal matavfallspåsar varje år. Dessa delas ut löpande efter beställning av kund under året för att minska felsorteringar i matavfall genom felförpackning i plastpåsar.

Mer återvinning av fett och fosfor

Slammet som töms från fettavskiljare lämnas hos C4 energi i Karpalund där det omvandlas till biogas. Tidigare har många verksamheter inte haft fettavskiljare eller har de haft fettavskiljare som töms av andra än kommunen. Slam från fettavskiljare räknas som kommunalt avfall och omfattas därför av det kommunala monopolet. På grund av detta startades en arbetsgrupp för ändamålet att öka återvinningen av fett och minska påfrestningarna på ledningsnätet. Gruppen, bestående av HMAB, Hässleholms Vatten, Hässleholms teknik, Stadsbyggnadskontoret och Miljökontoret, har tagit fram en gemensam broschyr kring information om tömning och regler vad gäller fettavskiljare.

Hässleholms Vatten har skickat ut broschyren till alla verksamheter i Hässleholms kommun som på något sätt hanterar livsmedel. Dessutom har HMAB haft frukostseminarium med de stora fastighetsbolagen i kommunen som har fettavskiljare. Det har gjorts en inventering av vilka fettavskiljare som finns och dessa har lagts in i verksamhetssystemet så att de finns listade för tömning. Tack vare detta töms fler fettavskiljare vilket medför att mer avfall skickas till biogasanläggningen i Karpalund. Förhoppningen är att detta på lång sikt minskar påfrestningarna på ledningsnätet så att kostnaden för exempelvis spolningar kan minska.

Styrkor och förbättringspotential

Som en del av uppföljningen av resursoptimeringsplanen 2020 har arbetsgruppen för den nya planen tittat på vilka styrkor samt förbättringspotential det finns med den gamla att ta med till den nya. Nedan listas dessa:

- Den nuvarande resursoptimeringsplanen fokuserar mycket på HMAB:s arbete. I den nya planen bör hela kommunen involveras.
- Planen bjuder in till läsning och är inte så tung. Den bör dock bli mer konkret och sammanhängande, bland annat genom att göra målen mätbara och förtydliga vem som ansvarar för uppföljning.
- För att göra planen mer lättillgänglig för kommuninvånarna bör det tas fram en populärversion. Det hade även varit bra att ta fram kortare versioner av planen som är anpassade till respektive förvaltning för att göra planen mer användarvänlig.
- Det är bra att förtydliga med hjälp av konkreta exempel.

Bilaga 5 – Sammanställning av nedlagda deponier i Hässleholms kommun

Nedan sammanfattas uppgifter om nedlagda kommunala deponier i Hässleholms kommun. Enligt kraven i Naturvårdsverkets Föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan (NFS 2020:6) ska kommunerna inventera och riskklassad samtliga kända deponier inom kommunens gränser. Inventering och riskklassning har genomförts utifrån prioriteringen att Hässleholms kommun ska antas ha avhjälpandeansvaret för deponierna. För tre deponier ansvarar Hässleholm Miljö AB (HMAB) för avhjälpandet, dessa redovisas sist. Sammanställning av antalet inventerade deponier enligt MIFO fas 1, MIFO fas 2, lokaliserad men MIFO ej genomförd och identifierade men ännu ej lokaliserade redovisas i tabellen nedan.

Steg	Antal objekt
MIFO fas 1 genomförd	8
MIFO fas 2 genomförd	9
Lokaliserade, MIFO ännu ej genomförd	0
Identifierade men ännu ej lokaliserade	2

Hässleholm, Läredadeponin

Typ av avfall som deponerats: Deponering av kommunalt avfall, byggnadsavfall, trädgårdsavfall, kemikalieavfall, industriavfall och slam. Det har deponerats mineralullsavfall från industrin Rockwool, både torravfall och tvättat/ urlakat våtavfall. Modulent Konstruktioner AB har deponerat träavfall och färgrester. Det fanns även en del bilverkstäder och mekaniska verkstäder som kan ha deponerat spillolja, thinner, färgrester, koks mm.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 1 000 000 m³ – 3 000 000 m³.

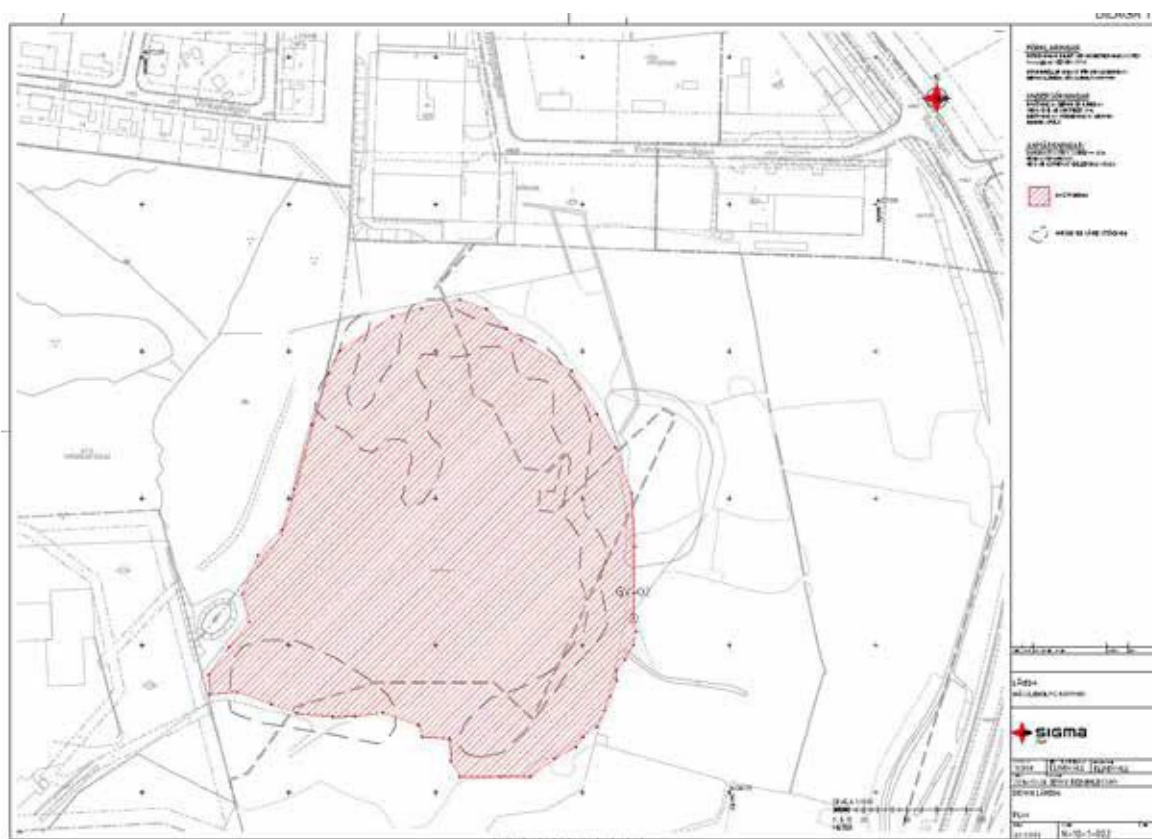
Aktiv driftsperiod: Okänd driftsstart. Driftsslut 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 1 (mycket stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin har en täckning som enligt fältinventering 1997 (VA-teknik & Vattenvård) har bedömts vara god - medelgod. Senare observationer (2010, Tyréns AB) visar på en möjligen bristfällig täckning på deponin men något bättre på deponins slänter. Deponigas har tidigare uttagits och tillgodogjorts, detta görs dock inte längre. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2017, vilken resulterade i att en kompletterade skyddstäckning av deponin påbörjades under 2018.

Planerade åtgärder: Den påbörjade skyddstäckningen ska avslutas inklusive avskärande av grundvatten till deponin. Deponin och dess risk för människors hälsa och för miljön ska utredas ytterligare, innan eventuella ytterligare åtgärder kan vidtas för att minska den risk som deponin utgör.

Deponins utbredning: Ca 10 ha med en mäktighet om mellan 10–30 m.

Figur 1. Deponins utbredning. Bild tagen från Sigma Civils rapport (2017).

Vittsjö

Namn: Sågen.

Plats/Fastighet: Vittsjö 2:26. Deponin är belägen ca 500 m söder om Vittsjö samhälle.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads-, trädgårdsavfall, skrot, slamlatin och ospecificerat miljöfarligt avfall. Till stor del bedöms avfallet utgöras av träavfall från träindustrier. Eldning av avfall ska också ha förekommit. Det har förekommit anmälningar om miljöfarligt avfall, bland annat hormoslyr, vilket inte kunnat bekräftas. Klorfenolbaserade doppningspreparat har använts på sågverket, varför det kan föreligga en risk för att även sådant avfall har deponerats. Även industriavfall från Bjärnums gamla kommun ska ha deponerats på platsen men hur länge detta har pågått eller vilka avfallsvolymer det skulle röra sig om är okänt.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Ca 100 000 m³.

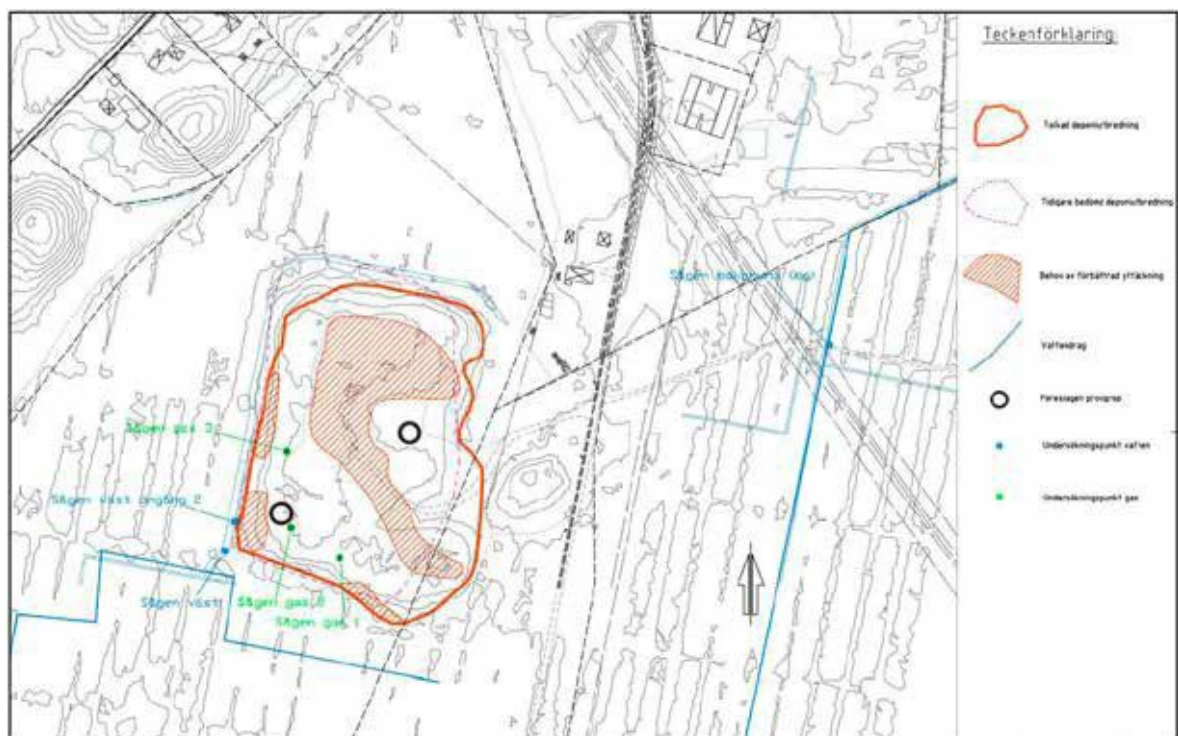
Aktiv driftsperiod: Okänd start. Deponering upphörde ca 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (måttlig risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i att en förbättrad yttäckning av delar av deponin genomfördes under 2018.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder utöver kontinuerlig övervakning, bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 2,5 ha enligt figur nedan:

Figur 2. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Tormestorp

Namn: Tormestorp

Plats/Fastighet: Tormestorp 99:10.

Typ av avfall som deponerats: Tipping av kommunalt avfall har förekommit. Eventuellt har även industriavfall deponerats. Efter maj 1969 användes deponin huvudsakligen för trädgårdsavfall.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 3 400 m³.

Aktiv driftsperiod: Okänt startår. Deponering skedde i huvudsak fram till 1973.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Fastighetsägaren har efter att deponiverksamheten upphörde fyllt ut delar av området, dock inte till följd av deponiverksamheten.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade. Deponins utbredning: ca 0,2 ha.

Figur 3. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Övrigt: Information har inkommit till kommunen om att det ska finnas ytterligare en deponi med okänt ursprung belägen sydost om den deponi som är inventerad enligt MIFO fas 1. Det är oklart om det ens är kommunen som är ansvarig för deponin, varför den inte redovisas ytterligare här.

Figur 4. Område för ytterligare en deponi. Den andra tippen är också inritad som "Tipp Sösdala kommun). Kartan inkommen till Miljönämnden i Hässleholms kommun.

Vinslöv, Kullen

Namn: Kullen.

Plats/Fastighet: Vanneberga 2:80 (tidigare Kullen 1).

Typ av avfall som deponerats: Innehållet i deponin är okänt, men det finns risk för att kommunalt avfall har deponerats på platsen.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 5 000 m³ (osäker uppgift).

Aktiv driftsperiod: Okänd start. Deponeringsverksamheten upphörde troligtvis under 1950 eller 1960-talet.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Det har troligtvis påförts täckmassor på avfallet, då det inte syns något avfall och området är gräsbevuxet.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade. Deponins utbredning: Ca 0,2 ha (osäker uppgift).

Figur 5. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Ranseröd

Namn: Ranseröd.

Plats/Fastighet: Ranseröd 3:17.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall. Det är oklart om industriavfall och farligt avfall har deponerats på platsen. Vätskor som olja och liknande samlades upp och lagrades ovan mark till dess att kommunen kom och hämtade det. Eldning av avfall skedde under driftåren, vilket innebär att det finns risk för dioxiner i marken.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 1 000 m³ (osäker uppgift).

Aktiv driftsperiod: 1960-talet fram till 1978. "Okynnstippning" verkar fortfarande till viss del pågå.

Risiklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Det har troligtvis påförts täckmassor på avfallet. En del avfall syns fortfarande, men kan ha tillkommit efter att deponiverksamheten avslutades.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: 0,05 ha (osäker uppgift).

Figur 6. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Röke

Namn: Röke.

Plats/Fastighet: Röke 2:1.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall. Möjligtvis har även jordbruksavfall, olja och bekämpningsmedel deponerats.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 5 800 m³ (osäker uppgift). Det verkar som att avstjälning har skett även efter att verksamheten upphörde.

Aktiv driftsperiod: Okänt startår, driftslut 1978.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Det har troligtvis påförts en del täckmassor på avfallet, då området är skogbevuxet. En del avfall syns fortfarande, men kan ha tillkommit efter att deponiverksamheten avslutades.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: 0,3 ha (osäker uppgift).

Figur 7. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Torup

Namn: Torup.

Plats/Fastighet: Torup 1:199.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, möjligen har även industriavfall deponerats. Ingen förbränning av sopor ska ha skett.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 9 000 m³ (osäker uppgift).

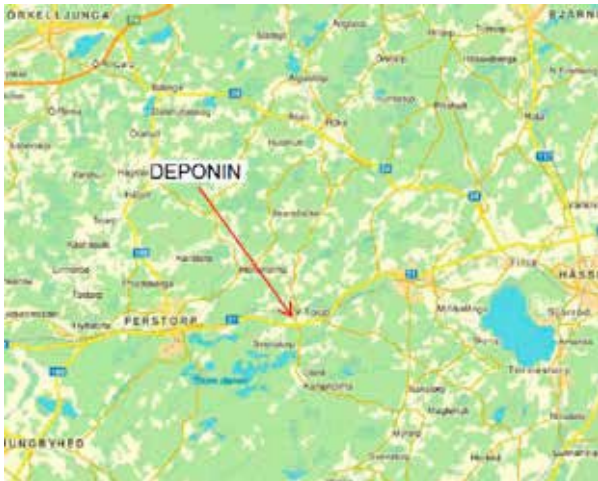
Aktiv driftsperiod: Okänd driftstart. Driftslut ca 1978.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Soporna täcktes kontinuerligt över med massor och när deponin stängdes sluttäcktes den med jordmassor. En del avfall syns dock fortfarande på platsen.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 0,5 ha (osäker uppgift)

Figur 8. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Ignaberga

Namn: Ignaberga.

Plats/Fastighet: Ignaberga 6:27.

Typ av avfall som deponerats/hanterats: Kommunalt avfall. Enligt fastighetsägaren förvarades avfallet i sex containrar på fastigheten. När en container var full kom kommunen och hämtade avfallet. Inget avfall ska vara nedgrävt på fastigheten utan det var endast mellanlagring av avfall som skedde. Inga avfallsrester har påträffats vid markarbeten inom området.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Okänt, troligtvis har ingen deponering skett.

Aktiv driftsperiod: Okänd driftstart. Driftslut 1975.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 4 (liten risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Efter avslutad verksamhet ska marken där containrarna stått ha jämnats ut och ytan ha använts som uppställningsplats för baracker och maskiner.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Okänt, troligtvis har ingen deponering skett.

Figur 9. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Tyringe

Namn: Slåbobygget

Plats/Fastighet: Slåbobygget 3:1, ca 1,5 km nordväst om Tyringe.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads- och trädgårdsavfall samt miljöfarligt avfall och slam. Enligt tidigare genomförda utredningar ska slam från metallhårdning och restprodukter från avfettning med klorerade kolväten ha deponerats. Det ska även finnas uppgifter på att olja ska ha deponerats, mer än 6 m³ per år samt stora mängder ospecificerat miljöfarligt avfall. Eldning ska ha förekommit år 1973, vilket bland annat kan medföra risk för dioxinbildning.

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Ca 400 000 m³.

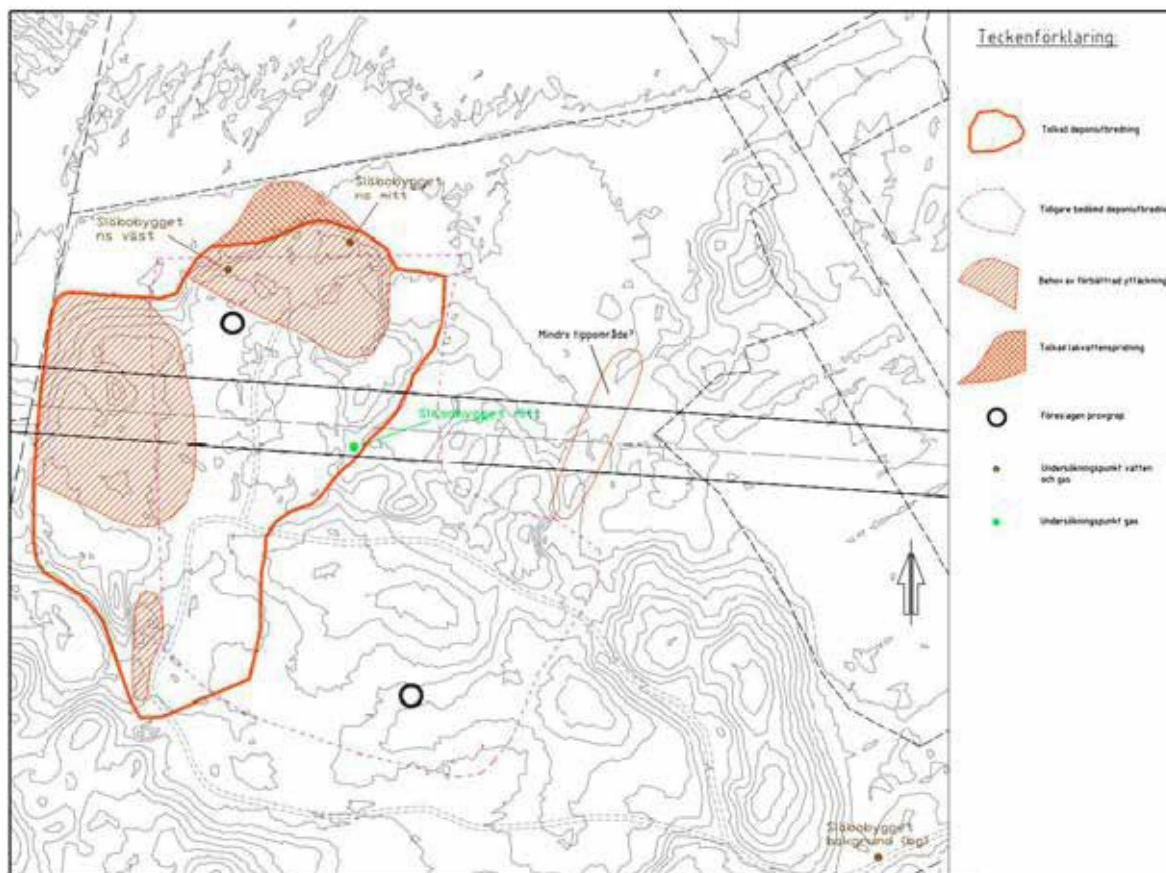
Aktiv driftsperiod: 1969 - 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (måttlig risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i rekommendationen att förbättra yttäckningen på delar av deponin.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 4,5 ha enligt figur nedan:

Figur 10. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Tyringe

Namn: Tvärskog

Plats/Fastighet: Tvärskog 1:97, Tyringe 129:1. Deponin är belägen i Tyringes centrala delar.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads- och trädgårdsavfall samt miljöfarligt avfall och slam. Deponin användes fram till dess att Släbobygget-deponin togs i bruk, och ungefär samma typ av avfall bedöms kunna ha deponerats (slam från metallhårdning, restprodukter från avfettning, olja med mera).

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi. Deponerade

mängder: Ca 200 000 m³. Aktiv driftsperiod: 1950-talet fram till 1969.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (måttlig risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i rekommendationen att förbättra yttäckningen av delar av deponin.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 4,8 ha enligt figur nedan:

Figur 11. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Deponins utbredning: 0,5 ha

Mjölkalånga

Namn: Mjölkalånga.

Plats/Fastighet: Mjölkalånga 3:12. Deponin identifierad, men har inte kunnat hittas vid platsbesök.

Typ av avfall som deponerats: Okänt.

Deponiklass: Okänt. Deponerade mängder:

Okänt. Aktiv driftsperiod: Okänt.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskbedömning ej genomförd.

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Okänt.

Planerade åtgärder: Okänt.

Deponins utbredning: Okänt.

Hårsjö

Namn: Hårsjö.

Plats/Fastighet: Hårsjö 1:16. Deponin identifierad, men har inte kunnat hittas vid platsbesök.

Typ av avfall som deponerats: Okänt.

Deponiklass: Okänt. Deponerade mängder:

Okänt. Aktiv driftsperiod: Okänt.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskbedömning ej genomförd.

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Okänt.

Planerade åtgärder: Okänt.

Deponins utbredning: Okänt.

Stoby

Namn: Stoby.

Plats/Fastighet: Stoby 6:30.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall. Invid tippen ska det ha förekommit mindre deponering av trädgårdsavfall från Stoby kyrkogård.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 7 200 m³ (osäker uppgift).

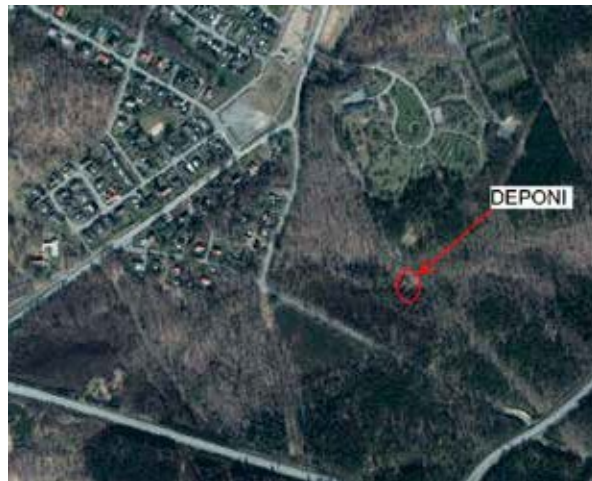
Aktiv driftsperiod: Okänd driftsstart. Driftsslut ca 1960.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 4 (liten risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Efter avslutad deponeringsverksamhet har täckmassor påförts deponin, då området idag används som upplag för massor.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 0,3 ha (osäker uppgift).

Figur 13. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Bjärnum

Namn: Bjärnumsdeponin

Plats/Fastighet: Skeröd 3:18, ca 1 km söder om Bjärnums samhälle.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads-, trädgårdsavfall, skrot, schaktmassor och slam.

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Ca 100 000 m³ baserad på en area om ca 1,4 ha samt en uppskattad genomsnittlig mäktighet om 7 m.

Aktiv driftsperiod: Okänt startår, aktiv fram till ca 1975.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i att en förbättrad yttäckning av delar av deponin genomfördes under 2017.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Figur 14. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Bjärnum, Västra deponin

Namn: Bjärnum, västra deponin

Plats/Fastighet: Skeröd 3:18, Bjärnum 1:69

Typ av avfall som deponerats: Okänt

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi.

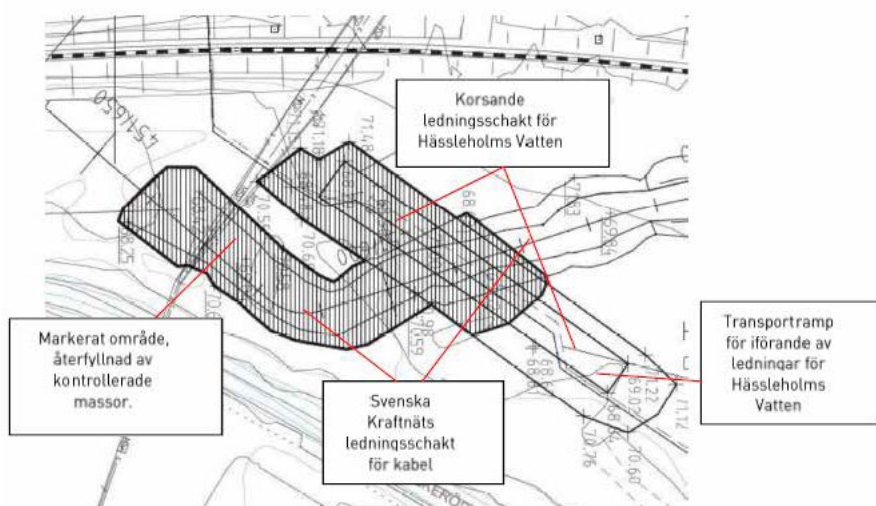
Deponerade mängder: ?. Uppschantade mängder 2014: ca 5 000 m³.

Aktiv driftsperiod: ?

Riskklassning enligt MIFO fas 2: ?

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Delar av deponin efterbehandlades genom uppschantning och bortförsling av avfallet till behandlingsanläggning (Hässleholm Miljö) då Sydvästlänken anlades. Inför anläggningsarbetena genomfördes en översiktlig, miljöteknisk markundersökning 2011. En kompletterande miljöteknisk markundersökning genomfördes år 2013.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder är planerade, dock har konsult rekommenderat efterbehandling av även den del av deponin som legat utanför nu behandlat område.

Figur 15. Bilder tagna ur "SVK-Bjärnum deponi, Efterbehandling av förorenad mark".

Deponins lokalisering, översikt:

Torp

Namn: Torp.

Plats/Fastighet: Torp 4:1.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall (fram till 1960-talet), därefter enbart trädgårdsavfall. Inget farligt avfall ska ha tippats.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 1 500 m³ (osäker uppgift).

Aktiv driftsperiod: Driftsperiod troligtvis 1950-60-talet fram till 1970-80-talet.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 4 (liten risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Avstjälpling verkar fortfarande ske i viss mån. Täckmassor har troligtvis påförts deponin i någon utsträckning, då området idag är skogbevuxen.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Figur 16. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Deponier där HMAB ansvarar för avhjälpandet

Sösdala

Namn: Sösdaladeponin.

Plats/Fastighet: Vannaröd 6:14 (på Skolgatan, i anslutning till den aktiva återvinningscentralen).

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, trädgårds- industri- och byggavfall samt slam. Bland industriavfallet fanns avfall från livsmedels- och elektronikindustri.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

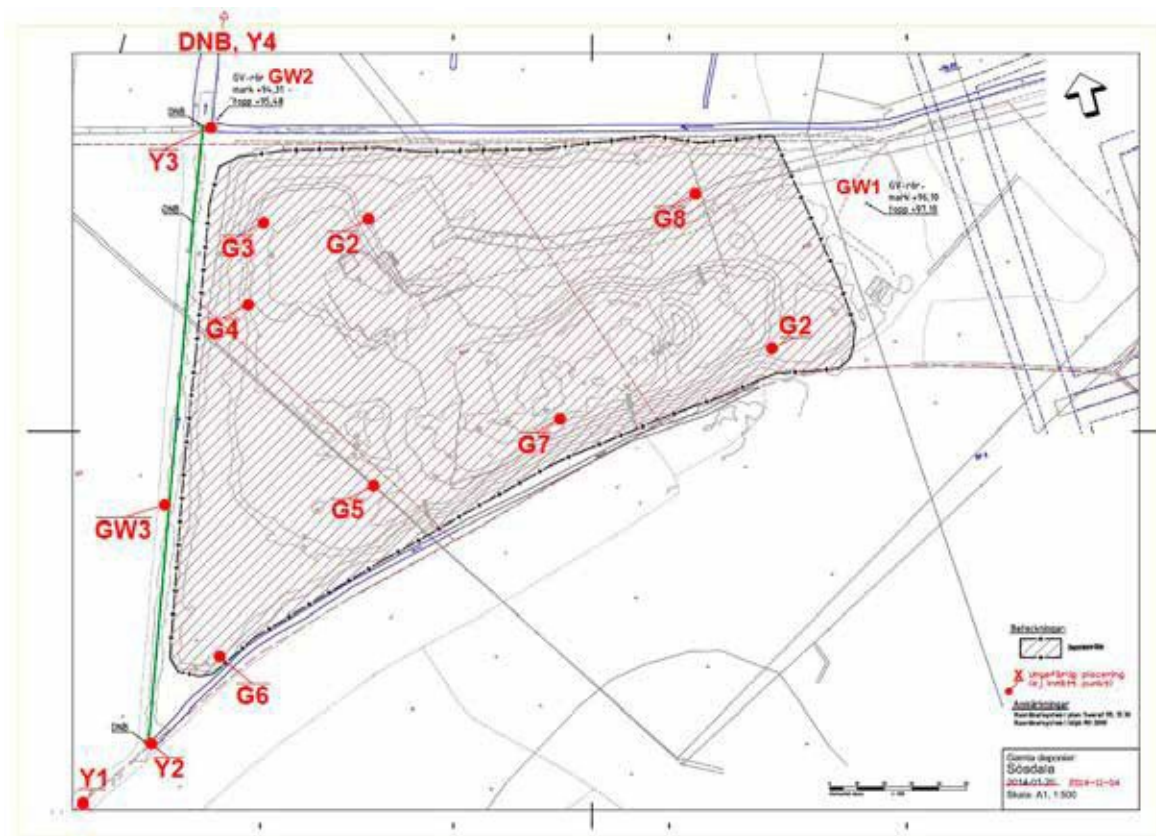
Deponerade mängder: 100 000 – 150 000 m³, baserat på ett antagande om en genomsnittlig mäktighet om 4 m.

Aktiv driftsperiod: Okänd startperiod. Deponering upphörde 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (SWECO 2014).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin är försedd med täckmassor ovanpå det deponerade avfallet och på delar av området ligger idag en återvinningscentral. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2014.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget motiverade.

Figur 17. Deponins utbredning. Bild tagen från SWECOs rapport 2014. Deponins utbredning ca 3,1 ha.

Vinslöv

Namn: Vinslövs deponi.

Plats/Fastighet: Vinslöv 21:27 (på Boarpsvägen, norr om den aktiva återvinningscentralen).

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, trädgårds- och byggnadsavfall samt slam och miljö- farligt avfall. Mest emballage, textilier och bildäck ska ha deponerats men även spillolja och slam.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 300 000-400 000 m³ (Uppgifter från HMAB i MIFO-inventering).

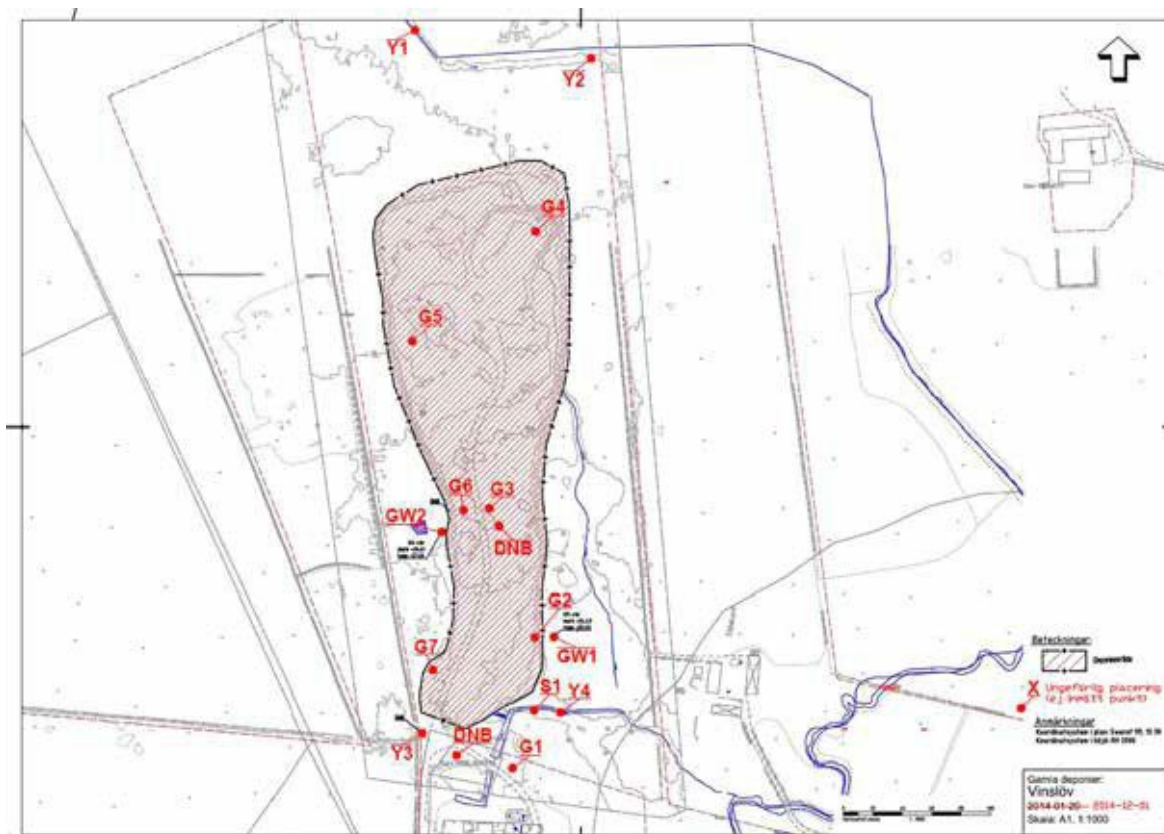
Aktiv driftsperiod: Okänd startperiod. Deponering upphörde 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (SWECO 2014).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Avfallet har efter avslutad deponiverksamhet täckts över med jord och inert avfall. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2014, då deponin också täcktes med ytterligare 29 000 m³ sediment från muddringen av Vinslövssjön.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget motiverade. Täckning av slänterna och rensning av skrot skulle kunna förbättra områdets estetik men behövs inte för att minska föroreningsspridningen.

Deponins utbredning: Ca 3,2 ha (i SWECO's rapport anges ca 6 ha, detta omfattar dock "verksamhetsområdet", vilket troligtvis även omfattar ÅVC). En kontrollmätning av deponins utbredning visade att själva deponins area uppgår till ca 3,2 ha.

Figur 18. Deponins utbredning. Bild tagen från SWECOs rapport 2014.

Hästveda

Namn: Hästvedadeponin.

Plats/Fastighet: Hästveda 14:98 (på Östra Storgatan i Hästveda, i anslutning till den aktiva återvinningscentralen).

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, trädgårds-, industri- och byggnadsavfall samt slam. Industriavfallet har bestått i bl.a. möbelindustriavfall, som till exempel polyetanskum blandat med kloreten.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 55 000 - 70 000 m³, baserad på en uppskattad genomsnittlig mäktighet om ca 5 m.

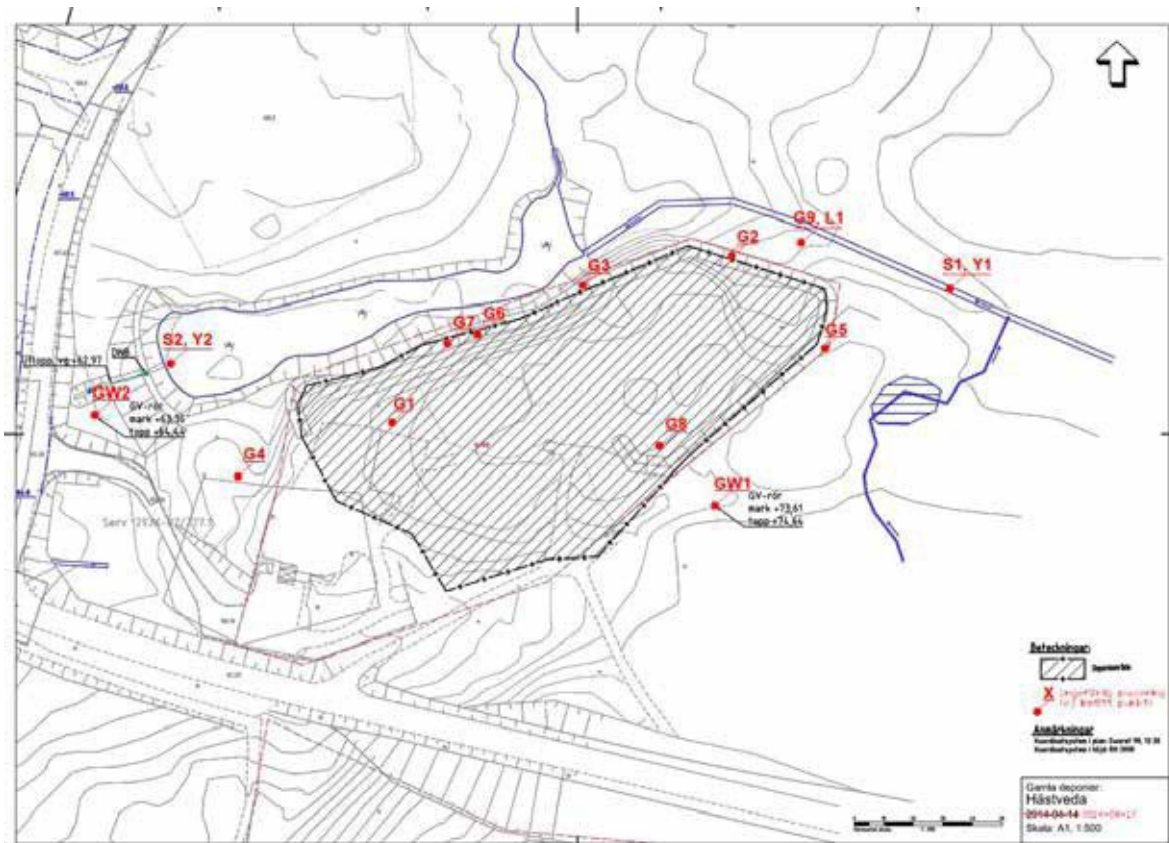
Aktiv driftsperiod: Okänt startår, aktiv fram till 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (SWECO 2014).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin är försedd med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2014.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 1,1 ha.

Figur 19. Deponins utbredning. Bild tagen från SWECOs rapport 2014

Bilaga 6 – Andra mål och strategier

Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljö kvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. I samband med framtagande av mål till Hässleholms resursoptimeringsplan (ROP), tittade arbetsgruppen bland annat på hur ROP:ens mål kan bidra till att uppfylla de globala målen för hållbar utveckling, nationella miljö kvalitetsmål och regionala miljömål. Nedan presenteras ett urval av de mål och styrdokument som har bedömts vara relevanta att ta hänsyn till i samband med att målen i resursoptimeringsplanen har tagits fram.

Agenda 2030 – de globala målen för hållbar utveckling

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen ska gälla fram till 2030. Målen illustreras enligt Figur 1.

Figur 1. De 17 globala målen för ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

De globala hållbarhetsmålen är högt satta och berör många aspekter av hur världen ska bli en bättre plats. I en del av de mål som berör miljömässig hållbarhet ingår även avfallshantering direkt och indirekt, exempelvis mål 11 "Hållbara städer och samhällen" och mål 12 "Hållbar konsumtion och produktion". I mål 11 syftar delmålen till att möta den stora inflyttningen till städer på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Detta innebär bl.a. hållbar planering av avfallshantering. I mål 12 syftar delmålen till att minska det ekologiska fotavtrycket genom att ändra på hur vi producerar och konsumerar varor och resurser. Detta innebär bland annat minskad konsumtion och en ökning av återbruk.

Nationella miljö kvalitetsmål

Sverige har 16 miljö kvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Åtgärder för hållbar avfallshantering påverkar främst målen begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö och god bebyggd miljö. Begränsad klimatpåverkan kan exempelvis uppnås genom effektivare insamling av deponigas och användning av drivmedel i form av biogas från matavfall istället för fossila bränslen. Genom att minska nedskräpning och spridning av farliga ämnen på land och i hav bidrar en hållbar avfallshantering till att uppnå målet giftfri miljö. Bra system för avfallsinsamling och god hantering av massor och farligt avfall i samband med exempelvis bostadsbyggande är exempel på insatser som bidrar till att uppnå målet god bebyggd miljö.

Generationsmålet

Avfallshanteringen har också betydelse för möjligheten att uppnå generationsmålet. Generationsmålet är det övergripande målet som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik. Målet ger vägledning om de värden som ska skyddas och den omställning av samhället som behöver ske inom en generation för att nå miljömålen. Exempel på fokusområden som berör avfall är:

- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.

- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.
- En god hushållning sker med naturresurserna.

Etappmål

Utöver miljö kvalitetsmålen finns även tre etappmål för avfall:

- Etappmålet ökad resurshushållning i byggsektorn innebär att insatser ska vidtas så att förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.
- Etappmålet öka kommunalt avfall som återvinns innebär att senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.
- Etappmålet ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall innebär att insatser ska vidtas så att Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.

Regionala mål

Region Skåne har tagit fram ett åtgärdsprogram som heter ”Tillsammans för ett hållbart Skåne – regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022 – 2025” med syfte att bidra till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen. Programmet ger vägledning och stöd för att kunna prioritera åtgärder och utvecklingsinsatser hos skånska aktörer, såsom kommuner, Region Skåne eller privata aktörer, och stimulera till ökad samverkan i det regionala miljöarbetet. Följande fyra utmaningar anses vara extra viktiga för miljöarbetet i Skåne:

- Hållbara städer och samhällen
- Hållbar mark- och vattenanvändning
- Hållbar livsmedelsförsörjning
- Hållbar konsumtion och produktion

Under varje utmaning finns åtgärder framtagna och många av dessa kan kopplas till avfallsarbetet i regionen. Exempel från programmet är åtgärder för att främja det avfallsförebyggande arbetet, för minskad nedskräpning, hållbara konsumtionsmönster med cirkulära lösningar, resurseffektivitet och cirkulärt byggande samt hållbar och cirkulär hantering av massor från byggande.

Nationella avfallsplanen

Den nationella avfallsplanen ”Att göra mer med mindre – Sveriges Avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023” pekar ut vilka avfallsströmmar som är viktiga att prioritera i avfallsarbetet. För den aktuella perioden är det: mat-, textil-, elektronik-, bygg- och rivningsavfall. Planen beskriver även hur avfallshanteringen i Sverige ser ut i stora drag samt vilken typ av utveckling som prognosticeras för de olika strömmarna framåt.

Cirkulär ekonomi – strategi och handlingsplan

Sverige har både en strategi och en handlingsplan för att främja en cirkulär ekonomi. Tillsammans ska dessa leda till att produktion, konsumtion och affärsmodeller ställs om till att bli giftfria och cirkulära. Strategin har fyra fokusområden:

- Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign
- Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster
- Cirkulär ekonomi genom giftfria och cirkulära kretslopp
- Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Det är framförallt det andra och tredje fokusområdet som berör just avfallshantering eftersom dessa områden inriktar sig på att förbättra förutsättningarna för återanvändning och reparation, utveckla materialåtervinningen samt underlätta källsortering. Exempel på tre åtgärder som presenteras i handlingsplanen och som direkt påverkar kommunens avfallshantering är:

- Förbättrad servicenivå för grovavfall
- Bättre insamling av farligt avfall
- Krav på utsortering och materialåtervinning av matavfall och trädgårdsavfall

Bilaga 7 – Sammanställning av plockanalys

Bakgrund

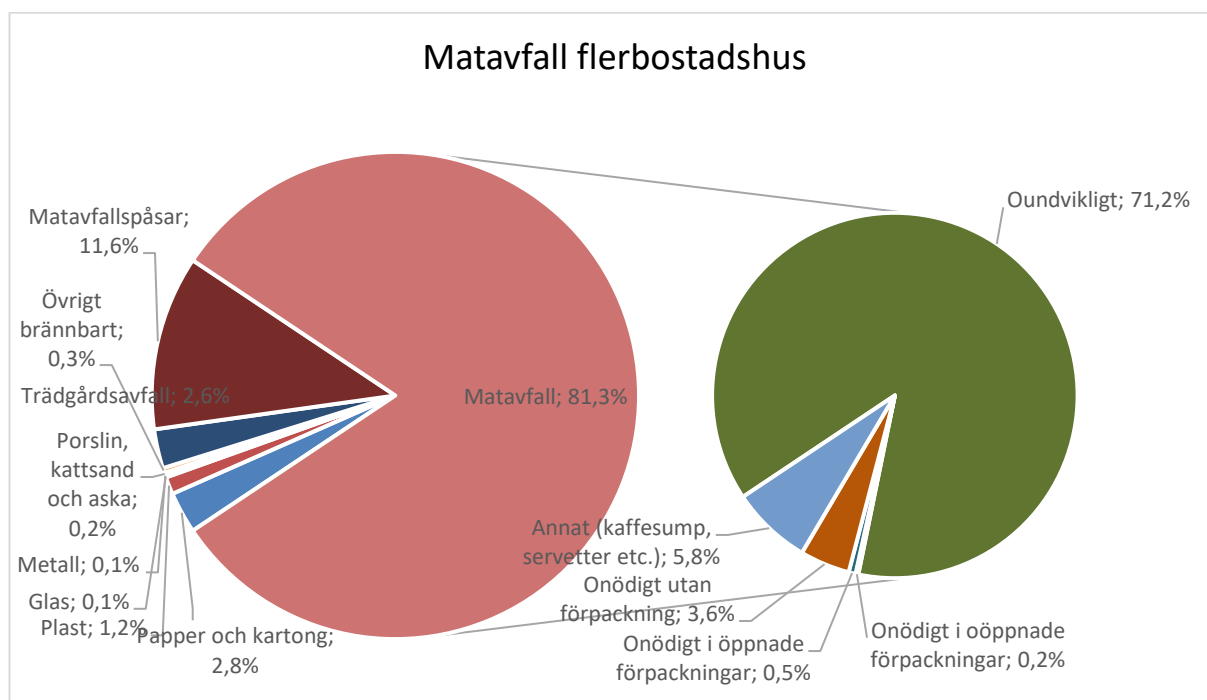
Under 2022 gjordes en plockanalys på det kommunala avfallet i Hässleholms kommun. En plockanalys är en analys av sammansättningen hos en viss mängd av ett visst avfallslag genom sortering i olika fraktioner och vägning av respektive fraktion. En plockanalys visar således en ögonblicksbild av hur sorteringen ser ut på det utvalda avfallet och en felkälla som bör beaktas är exempelvis periodiska variationer och skillnader mellan olika bostadsområden.

Avgrensning och urval

Områdena som valdes ut för plockanalysen är ett villaområde respektive ett flerbostadshusområde. I flerbostadshuset ingick 555 hushåll i centrala Hässleholm i provmängden. Villaområdet omfattade 350 hushåll och var även det beläget i centrala Hässleholm. För flerbostadshuset användas insamling med hjälp av separata kärl för de olika fraktionerna medan villahushållen använde sig av fyrfackskärl.

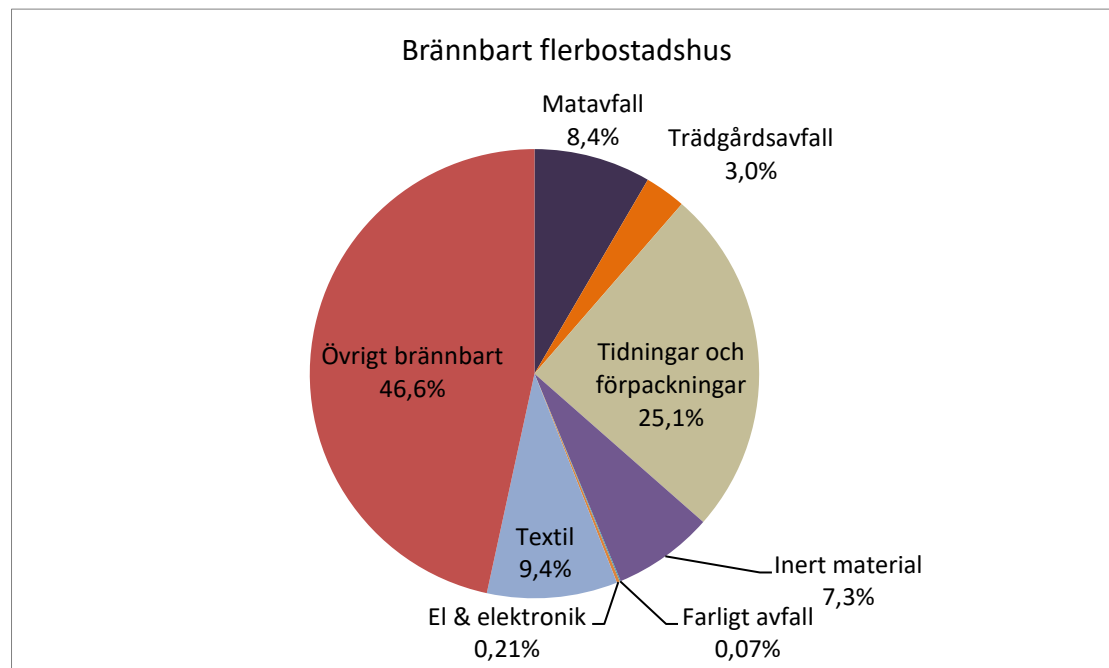
Resultat flerbostadshus

I diagrammet nedan visas vad plockanalysen av flerbostadshusens matavfall visade för andelar av andra typer av avfall i matavfallspåsen. Analysen visar att sorteringen i de flerbostadshusen som ingick i provtagningen hade en bra sortering. De två största kategorierna utöver matavfall och matavfallspåsar är trädgårdsavfall (ex. jord) och papper och kartong. Kategorin matavfall är i den högra cirkeln indelat i ytterligare kategorier för att visa mängden matsvinn. Bland matavfallet bedömdes majoriteten vara oundvikligt och endast en mindre del som onödigt matavfall (matsvinn).

Figur 1. Resultat från plockanalys av fraktionen matavfall – flerbostadshus

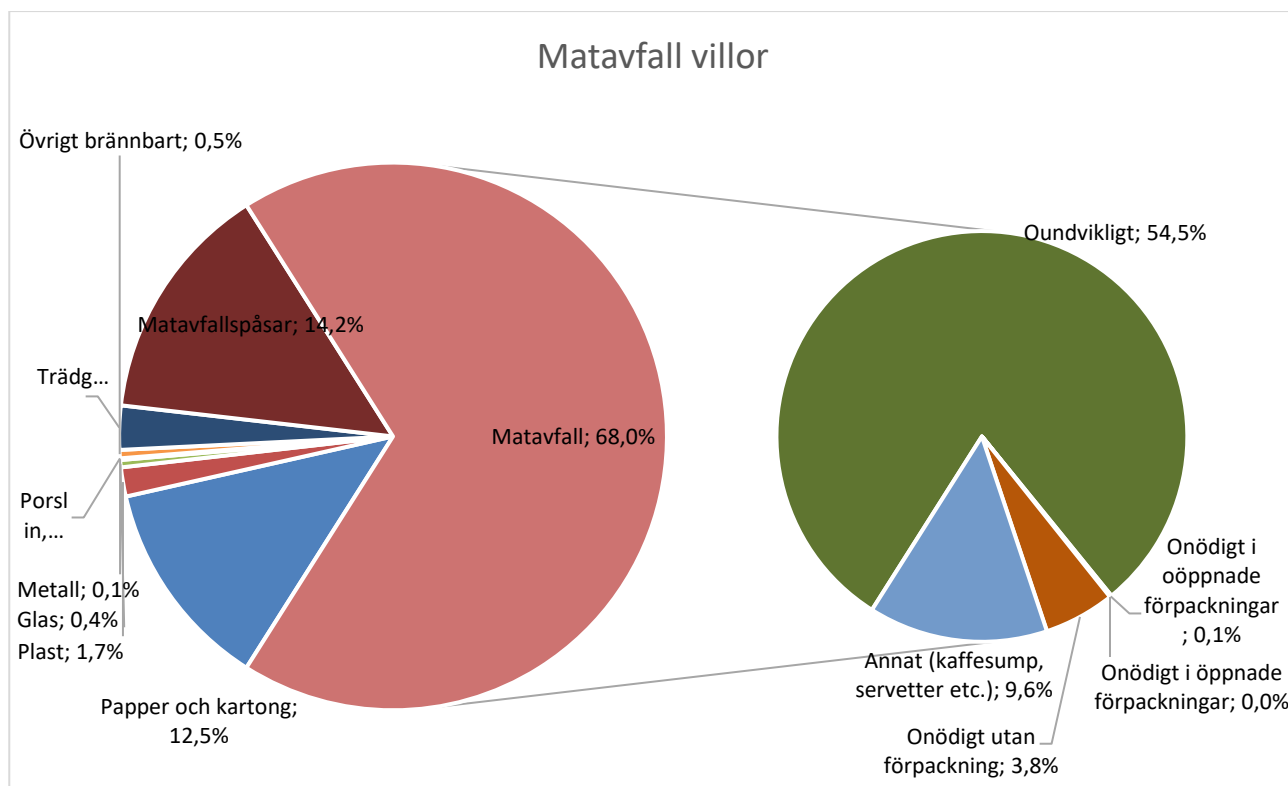
Diagrammet nedan visar flerbostadshusens resultat vid analys av innehållet i fraktionen brännbart. Nästan hälften av innehållet bedömdes vara rätt sorterat som brännbart. Den felsorterade fraktion som var vanligast förekommande var tidningar och förpackningar (25 %). Den näst vanligaste fraktionen var matavfall och textil (8 % respektive 9 %).

Figur 2. Resultat från plockanalys av fraktionen brännbart – flerbostadshus

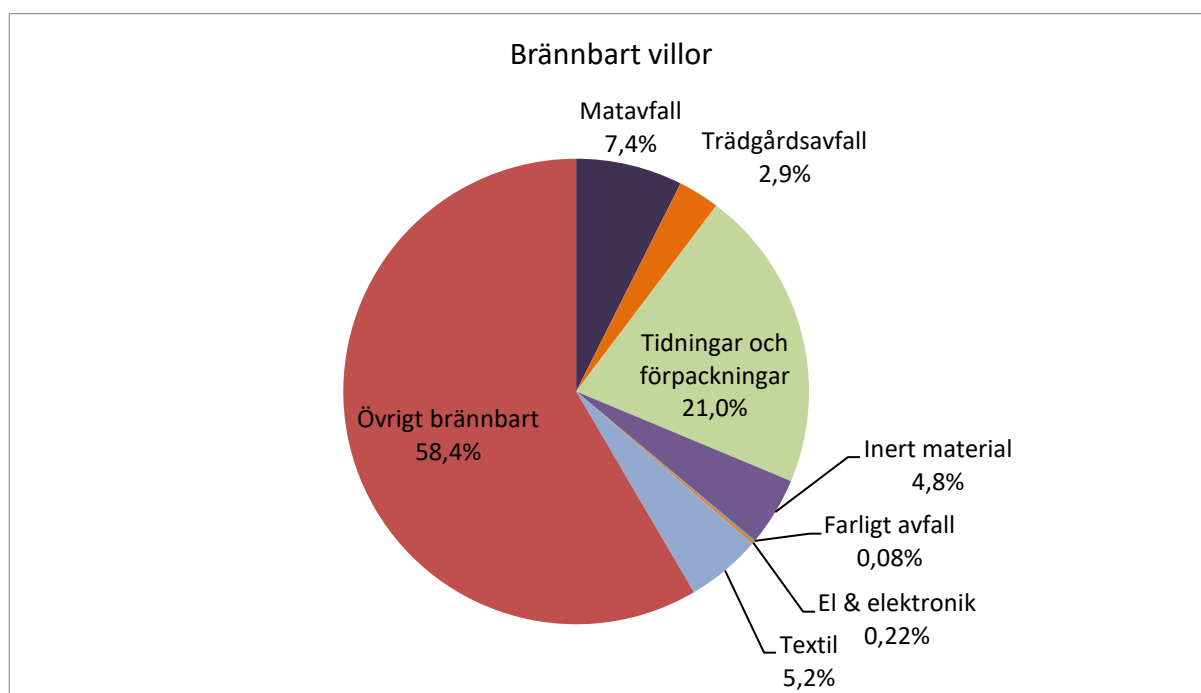
Resultat villor

Resultatet från villornas plockanalys visar att majoriteten av innehållet i matavfallsfraktionen består av korrekt innehåll. Dock är det en något större andel som består av papper kartong jämfört med resultatet från flerbostadshuset. Det var även en något mindre andel av matavfallet som bedömdes bestå av oundvikligt matavfall.

Figur 3. Resultat från plockanalys av fraktionen matavfall – villor

Cirkeldiagrammet nedan visar att villornas plockanalys av brännbart innehåll en högre andel rätt sorterat brännbart jämfört med flerbostadshusens andel. I likhet med flerbostadshuset är den största andelen flersorterat avfall bestående av tidningar och förpackningar.

Figur 4. Resultat från plockanalys av fraktionen brännbart – villor

Sammanfattning

Sammanlagt visar plockanalysen att det finns potential att förbättra utsorteringen av framför allt förpackningar och textil hos både flerbostadshus och villor. Det finns även möjlighet att sortera ut mer matavfall då 7–8 % i nuläget läggs i fraktionen brännbart istället. I båda områdenas brännbart-avfall förekom det också felsorterat farligt avfall av olika slag, bland annat batterier, ljuskällor och elektronikavfall. Även om fyrfackskärlen hos villahushållen i stor utsträckning har förbättrat insamlingen och förutsättningarna för att sortera hemma behövs det fortsatt insatser för att förbättra sorteringen så att mer avfall kan skickas till materialåtervinning i stället för energiåtervinning.

Bilaga 8 – Miljöbedömning av Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan

Undersökning om resursoptimeringsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

För att undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte enligt 2 och 4 §§ Miljöbedömningsförordning (2017:966) har en undersökning enligt 6 kap 6§ miljöbalken och 5 § miljöbedömningsförordningen genomförts.

Fysisk kapacitet för avfallshantering finns inom kommunen och insamlingslogistik är väl utbyggd. Resursoptimeringsplanens aktiviteter medför därför inte att nya områden behöver tas i anspråk utan huvuddelen av aktiviteterna består av informationsinsatser och liknande. Utökat behov av nya insamlingsystem eller anläggningar som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § Miljöbalken (1998:808) bedöms inte uppstå inom resursoptimeringsplanens aktuella tidsperiod. Resursoptimeringsplanen bedöms totalt sett inte heller ange andra förutsättningar för avfallsanläggningar.

Resursoptimeringsplanen går i linje med övriga styrdokument i kommunen, såsom ”Framtidsplanen för Hässleholms stad, en fördjupning av översiktsplanen” och ”Hässleholm kommuns strategiska plan 2019-2021”. Resursoptimeringsplanen bedöms inte påverka möjligheten att genomföra andra av Hässleholm kommuns planer.

Vidare undersökning har genomförts för att säkerställa att resursoptimeringsplanen främjar en hållbar utveckling. Undersökningen redovisas i nedanstående tabell och utgår från resursoptimeringsplanens påverkan på de miljöaspekter som anges 6 kap. 2 § Miljöbalken. Påverkan på miljöaspekterna har sammanfattats i tabellen nedan och en bedömning har gjorts huruvida åtgärderna i avfallsplanen kan komma att ha en betydande miljöpåverkan (BM) på vardera av dessa miljöaspekter.

Miljöaspekt	Kommentar	BM
Människors hälsa och säkerhet	En fungerande avfallshantering är nödvändigt för att undvika risk för människors hälsa. Kopplingar till begreppen hälsa och säkerhet är främst relaterade till tillstånd och förelägganden för befintliga anläggningar. Resursoptimeringsplanen innebär inga ändringar i dessa eller hur frågorna hanteras på befintliga anläggningar.	Nej
Gifter i miljön	Avfallsplanen syftar till både ökad sortering och minskad nedskräpning. Genom ökad sortering uppnås rena fraktioner vilket minskar spridning av gifter från ex. förbränningsavfall. Minskad nedskräpning kan också bidra till att påverka miljöaspekten positivt. Bättre utsortering av farligt avfall från andra fraktioner bör öka fraktionens storlek och kan öka risken för spill och läckage från transporter och anläggningar där avfallet tas mot. Risken bedöms dock som begränsad och behandlas i respektive anläggnings befintliga tillstånd.	Nej
Naturmiljö	Avfallsplanen medför inte förändringar som innebär att ny mark tas i anspråk som kan begränsa naturmiljön. Minskad nedskräpning kan bidra positivt genom att skräp inte hamnar i naturen.	Nej
Kulturmiljö	Avfallsplanen medför inga förändringar som innebär att nya områden tas i anspråk som kan påverka kulturmiljön.	Nej
Rekreation och friluftsliv	Avfallsplanen medför inga förändringar som innebär att nya områden tas i anspråk som kan påverka rekreation eller friluftsliv i kommunen.	Nej
Hushållning med naturresurser	Resursoptimeringsplanen syftar i sin grund till att minska avfallsmängden som uppstår och att bättre ta tillvara på resurser. Resursoptimeringsplanen medför en ökad användning av sekundära material och en minskad användning jungfruliga råvaror. Resursoptimeringsplanen bedöms därför ha en positiv påverkan på aspekten.	Nej

Miljöaspekt	Kommentar	BM
Omgivningspåverkan på mark	Resursoptimeringsplanen främjar minskad nedskräpning vilket har en positiv påverkan på aspekten. Minskad avfallsmängd och bättre sortering bidrar även till minskad spridning av gifter till mark. I planen finns även mål om att minska äldre deponiers påverkan på mark vilket direkt främjar miljöaspekten.	Nej
Luftföroreningar	Luftföroreningar uppstår från transporter vid insamling och från behandling av avfall vid förbränning eller nedbrytning. Resursoptimeringsplanen bedöms medföra en minskad påverkan från behandling, främst genom minskade avfallsmängder. Luftföroreningar från insamling väntas vara neutral eller öka marginellt genom bättre utsortering av fler fraktioner, vilket kan leda till ett ökat transportbehov vid insamlingen.	Nej
Omgivningsspåverkan på vatten	Resursoptimeringsplanen främjar minskad nedskräpning vilket kan anses bidra till minskad påverkan eftersom nedskräpning kan transporteras till åar, sjöar och hav vid regn eller via avlopp. Minskad mängd avfall som behöver behandlas minskar också påverkan från utsläpp till vatten från deponier och andra behandlingsanläggningar.	Nej
Klimatpåverkan	Ökad sortering och återvinning av avfall kan leda till ökade utsläpp på grund av ökade transporter. Samtidigt kan transportbehovet minska om avfallsmängden minskar. Minskade avfallsmängder, återbruk och återvinning minskar utsläppen från tillverkning av produkter från jungfruliga material.	Nej
Stads- och landskapsbild	Resursoptimeringsplanen medför inte att ny mark tas i anspråk eller någon förändring som medför en betydande påverkan på landskaps eller stadsbilden. En liten påverkan på framförallt stadsbilden kan det medföra om det bedöms behövas ny samlingsutrustning för att exempelvis minska nedskräpningen.	Nej

Samlad bedömning om resursoptimeringsplanens miljöpåverkan

Resursoptimeringsplanen har tagits fram i linje med andra aktuella planer och bedöms därför inte ha betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför.

Vid en genomgång av befintliga mottagnings- och behandlingsanläggningar som idag nyttjas av Hässleholms kommun bedöms kapaciteten vara tillräcklig vid en måluppfyllelse enligt angiven tidplan. Ny mark för utbyggnad av mottagnings- och behandlingskapacitet kommer därför inte behöva tas i anspråk under aktuell tidsperiod.

Genomförande av resursoptimeringsplanen bidrar till uppfyllelse av de svenska miljömålen, Generationsmålet, de globala målen för hållbar utveckling och genomförande av den nationella avfallsplanen.

Det kan för vissa aspekter förekomma en viss negativ påverkan som främst uppkommer på grund av ökad sortering och ökade transporter i samband med insamling. Den negativa miljöpåverkan i form av ökade utsläpp från fordon, buller vid tömning och trafikstörning ska dock sättas i relation till den positiva påverkan som resursoptimeringsplanen medför. Ingen betydande miljöpåverkan bedöms uppstå för någon av de undersökta aspekterna. Den samlade bedömningen är därför att Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

